marec2021

Skavtič

Tvoji skavtski bratje in sestre imajo oči uprte vate, v tvoj zgled in tvojo besedo, preko katere odkrivajo tudi svojo vero.

Stran 23

Za mlada srca **Tetka s Krvavca** 8
Skavt praktik **Kateri nahrbtnik je pravi zame?** 12
Tam v džungli **Sivi volk (Canis lupus)** 30

1 Božji dotik, PP Zoomovanje, Šentjernej 1, **foto: Tjaša Čukajne**
2 Najlepše in najbolj pridne sestre na Dan spomina pripravljajo pojedino, Dragomer, Brezovica 1, **foto: Florijan Kocbek**
3 Obnavljamo PredDVOR, služenje SKVO, Preddvor 1, **foto: Manja Primožič**
4 Roverček, IV tabor, Ševlje, Tolmin 1, **foto: Tilen Miklavič**
5 Si bomo postavili kar začasni jez, zimovanje BB, Črnomelj 1, **foto: bobrova mamica**
6 Veselje in hvaležnost ob predaji sredstev LMB, **foto: Anja Halik**
7 Zeblo nas ne bo!, stegovi puloverji, Preddvor 1, **foto: Mana Križnar**

8 Podpis ustanovne listine stega, koča na Hlevišah, Idrija 1, **foto: Mariana Medic**
9 Z izmenjave v Bologni: skavtski duh tudi za mejo ne počiva, **foto: Elektra Korošec**

Fotografije iz vaših skavtskih dogodkov nam lahko pošljete na skavtic@skavt.net!

vsebina

Ave 4

V vetru 6
LMB

Za mlada srca 8
Tetka s Krvavca

Skavt praktik 12
Kakšen nahrbtnik je pravi
Spomladanski travnik

Ob ognju 20
Kateheza
Skavtska duhovnost
Sveti Jožef, prosi za nas

Naša kolonija 26
Bober Štef

Tam v džungli 30
Sivi Volk

Na prepihu 34
Nič več kavč krompirji
Vstani in pojdi
Ognjišča
Obnovimo našo Zemljo

Oddih 50
Planica
Skavt Peter

Glavna urednica: **Elektra Korošec**
Urednik fotografij: **Rok Lužnik**
Redaktorica: **Zala Dimc**
Lektura: **Veronika Pucelj, Ana Knez, Polona Leskovar Jereb, Ana Žagar, Domen Šega, Nastja Perovnik**

Oblikovanje in prelom: **Aljaž Munda**
Tisk: **Tiskarna Povše**
E-pošta: **skavtic@skavt.net**

Naslovnica: Večerni sonček nad šotori, IV tabor, Ševlje, Tolmin 1, **foto: Tilen Miklavič**

Tiskovino Skavtič izdaja:

Združenje slovenskih katoliških skavtov in skavtinj,
Ulica Janeza Pavla II., 1000 Ljubljana,
tel.: 01 433 21 30, 031 210 944

Sofinancira: Ministrastvo za izobraževanje, znanost in šport - Urad RS za mladino.

Naklada: 3700 izvodov Cena: 2€
Letna naročnina: 10€ Letnik: 2021/1

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

Ave!

Megla se je dvignila, dnevi se daljšajo, temperature se vzpenjajo, sončni žarki so vedno pogostejši in toplejši – pomlad prihaja v deželo. A hkrati predavanja oz. pouk, v vsej veličini relativnosti časa, postajajo daljša, in spomladanska mrzlica bi lahko bila kriva za manjše težave s koncentracijo. Morda pa se s podobnimi nevšečnostmi soočam zgolj jaz. Upam:)

Piše: Elektra Korošec, Zmedena papiga, Cerknica 1

Realnost, ki sploh ni več nova, je postala stalnica in zdi se mi, da se vse redkeje spomnimo na »dobre stare čase.« Pravzaprav mi je to všeč, ta lastnost človeka, sposobnost prilagajanja in selektivnost spomina. Koledar se zopet polni z zavedanjem, da se bomo nekako že znašli. Vedno smo se in vedno se bomo; dokler tli tista iskra, želja, neustavljivo hrepenenje po življenju, odnosu, Bogu, radovednost; vedno obstaja rešitev. Vedno bomo našli plan B in iztisnili iz časa sok življenja.

Čas teče in ni še zdaleč vseeno, kaj z njim počnemo. Morda smo se tega zavedali toliko bolj sedaj, ko se v sami obilici njega, v njem kar izgubimo in končamo dan v sramotno neproduktivni blodnji ne-dela. En tak dan, na še en tak dan in še preden se zaveš, je krog sedmih dni že sklenjen; žerjavica ugaša, o iskri ni ne duha ne sluha, želje ni več, hrepenenje je izzvenelo, plani splavali po vodi.

Prav zato sem vesela, da naših 7x24 ur trenutno bogati postni čas, ki me vsak dan tiho spodbuja, da iz njega iztisnem nekaj res dobrega. Da naredim nekaj, da ohranim iskrico živo. Ampak … kaj pa je tisto; dobro? Kaj je ta recept za ohranitev in obogatitev življenja?

Samorefleksija ki jo vsako leto poskušam narediti pred pepelnično sredo, dobro vsako leto pokaže v drugačni luči. Dobro letos, ni enako dobremu lani. Smiselno, spremenila sem se jaz, spremenil se je svet in spremenili so se odnosi med vsemi nami. Konec koncev, hvala Bogu, tako vsaj vem da ne capljam na mestu, temveč se nekam premikam. Proti Dobremu? Proti Življenju?

Vera mora vedno predstavljati temelj za vsako stvar. A vera sama ni dovolj. Dodaj ji kombinacijo reda in discipline in plamen vere se bo razplamtel v ogenj in hrepenenje po Bogu in življenju se bo prerodilo. Oblikovali se bodo novi načrti, nove želje in sok življenja bo zopet zaokrožil v tebi. Dosega tega ideala je pot. Vzpon na goro, ki je nikdar ne dosežeš. Ampak ne glede na to za koliko se dvigneš, z vsakim metrom je razgled lepši.

Ker človek ne zmore več. Klecne. Dvignil se je, za hip okusil Božansko in zdaj je padel. Leži na tleh in se zvija v agoniji. Med temi se rojevajo zvezde.

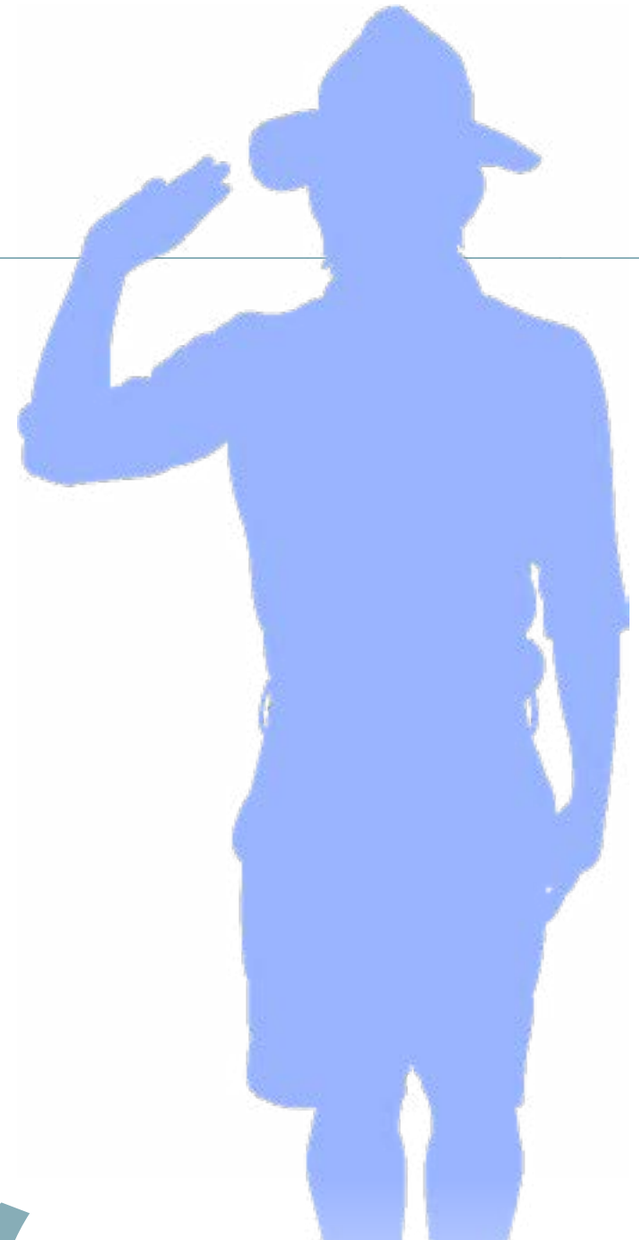

„Če pa gledaš daleč in sam vodiš svoj čoln s samoobvladovanjem, lahko varno usmeriš svoj čoln proti sončni strani čeri. S tem krepiš svoj značaj, ki te bo obvaroval pred drugimi skušnjavami slabosti. In to ti bo pomagalo na tvoji poti k sreči.“

- Robert Baden-Powell,
Popotovanje k sreči, vodnik za mlade može

LUČ MIRU IZ BETLEHEMA PREK (OBČINSKIH) MEJA

Uspelo nam je! Tudi letos. Tudi v vseh teh na prvi pogled nemogočih pogojih. Tudi v času epidemije, tudi v času, ko smo se lahko gibali samo v svojih občinah. Tudi v vseh teh razmerah nam je uspelo prinesti Luč miru iz Betlehema v našo državo, naše občine, stege, župnije, predvsem pa do vseh miru potrebnih src.

Letošnja akcija Luči miru iz Betlehema je bila v vseh pogledih posebna. Epidemija koronavirusa in vsi omejitveni ukrepi, ki jih je ta prinesla s seboj, so dodobra zaznamovali vse priprave, sestanke, predvsem pa organizacijo in izvedbo akcije. S tropom smo se tako samo na prvem sestanku v začetku oktobra še uspeli dobiti v živo, potem pa smo bili primorani naša srečanja prenesti v spletno okolje. Še vedno je zelo živ spomin na tisti prvi sestanek, ko smo premlevali različne možnosti izvedbe akcije. Takrat je kazalo še dokaj dobro, a situacija s koronavirusom se je hitro slabšala, zato smo se takoj odločili, da pripravimo tri različne scenarije in jih prilagodimo razmeram. In ko smo pisali tisti najmanj optimistični scenarij, smo bili potiho vsi prepričani, da do njega pač ne bo prišlo, a na koncu smo se morali soočiti še z nekoliko slabšo situacijo, kot smo jo pričakovali, in tako je nastal še bolj pesimističen od najbolj pesimističnega scenarija. Pa vendar, kar je na začetku delovalo še povsem nemogoče, je kmalu postalo mogoče.

Letos se tako po Luč miru iz Betlehema nismo odpravili v Avstrijo na svetovni sprejem, ampak smo tega spremljali samo na daljavo, plamen pa sprejeli od avstrijskih skavtov na mejnem prehodu Šentilj. In čeprav je sprva marsikdo občutil veliko žalost, da ne bo mogel biti del tega, je bila ideja predaje plamena Luči miru iz Betlehema na državnih mejah nekaj neprecenljivega in je celotni akciji dala prav poseben pečat. Drug drugemu, pa tudi celemu svetu smo namreč dokazali, da mir prav zares ne pozna meja in bo našel pot do tistega, ki ga potrebuje.

In tako je Luč miru iz Betlehema pripotovala tudi do nas. Do naših ognjišč, stegov, občin in župnij, pa čeprav precej drugače kot prejšnja leta. Na tem mestu bi se radi zahvalili vsem zaposlenim v skavtski pisarni in obema načelnikoma, ki so se kot edini z dovoljenjem za prehajanje med občinami dva dni vneto in neutrudljivo prevažali po celotni Sloveniji in poskrbeli, da je plamen dosegel vsako ognjišče, od tam pa se potem po občinskih mejah širil do vsakega stega in župnije posebej. Hvala tudi vsem stegom, ki ste prevzeli ognjiščne sprejeme, pa čeprav je to zahtevalo veliko prilagajanja in iznajdljivosti. Vse skupne svete maše, program ob sprejemu in iskrivi utrinki dogajanja so prav zares pogreli srce in pomagali prižigati bližino, pa čeprav na daljavo.

Omejitveni ukrepi proti širjenju koronavirusa, ki so se iz tedna v teden in iz dneva v dan spreminjali, so precej posegli tudi v celotno časovnico obveščanja in dogajanja v sklopu akcije. Marsikatero stvar smo tako morali spremeniti oz. prilagoditi zadnji trenutek, kar je velikokrat botrovalo tudi temu, da ste bili stegi o poteku akcije in organizaciji deljenja plamena precej pozno obveščeni. Iskrena hvala vsem za potrpežljivost, razumevanje in inovativne rešitve. Hvala, da ste poskrbeli, da so do

plamena Luči miru iz Betlehema res prišli vsi, ki so ga želeli, in hvala, da ste ga nesli tudi tistim, ki ponj niso mogli sami.

Akcijo Luč miru iz Betlehema vsako leto spremlja tudi dobrodelni namen in v tokratni akciji smo zbrana sredstva namenili inštitutu Lunina vila, libanonski skavtski organizaciji in Skladu sv. Lucije. Priznati moramo, da si glede na vse posledice epidemije nismo obetali visokih zneskov, a smo bili na koncu vsi res pozitivno presenečeni in presrečni, da smo lahko pomagali tistim, ki to najbolj potrebujejo. Hvala vsem za vsak vaš dar, še posebej pa tistim stegom, ki ste darovali še veliko več, kot smo mislili, da je mogoče. Samo z vašo pomočjo smo in še bomo lahko vsaj nekaj otrokom omogočili lepši in boljši vsakdan.

Nekje med vrsticami pa je tokratna akcija nosila še eno prav posebno sporočilo, ki je v luči razmer žal ostalo precej skrito - letošnja akcija je bila že 30. po vrsti! Ob tej priložnosti smo se v tropu želeli spomniti na vse nekdanje člane tropa, vse od leta 1991 pa do danes. In verjemite, ni jih bilo malo. Kar nekaj mesecev smo tako vneto zbirali njihove naslove, da jim bomo lahko v kratkem poslali skromno darilce in se jim s tem zahvalili za njihov trud in zagnanost, hkrati pa jih spodbudili k obujanju spominov na vse lepe LMB trenutke.

Letošnja akcija končno dobiva svoj epilog, toplina in bližina plamena pa še vedno ostajata. Hvala vsem, da ste ju tudi v teh nenavadnih časih požrtvovalno prižigali v ljudeh in jim pokazali, da niso sami. Lahko ste ponosni nase!

Prižgimo luč. Obdržimo bližino!
Trop LMB

Tetka s Krvavca

na obisku že od nekdaj

Viri:
KOJADINOVIĆ, Tea, 2014, Menstruacija kot kulturno pogojeni sindrom: magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, FDV
SIJAMHODŽIĆ, Ajla, 2014, Menstruiraš? Psssst. : Menstruacija kot patološko v reviji Cosmopolitan, Univerza v Ljubljani, FDV
helloclue.com/articles/culture/a-short-history-of-modern-menstrual-products
owlcation.com/humanities/Overview-of-menstrual-pads

Draga skavtinja! Te je že obiskala tetka s Krvavca? Si dobila »ta rdečo«? Imaš mesečno perilo? Ponavadi rečeš tako, ali si neustrašna in preprosto rečeš »menstruacijo imam« ali še bolje »menstruiram«? Kar težko je v družbi to povedati na glas, mar ne? To je še kako res. Še bolj res pa je, da je to ženskam in dekletom težko že od nekdaj. Zakaj?

Pišejo: Lucia Bečan, Preska 1, Neža Knific, Ustvarjalni jež, Škofja Loka 1, Monika Golja, Iskriva taščica, Breznica 1, Ana Ocvirk, Neustavljiva riba, Celje 2

Kljub temu da je menstruacija normalen pojav in ga v splošnem ljudje imamo za nekaj normalnega (in je pokazatelj zdravega ženskega telesa), se med dekleti in ženskami velikokrat najde mnenje, da je nepotrebna nadlega. Velikokrat nam je odveč. In ta negativna konotacija ni naključje. Vleče se že iz davne preteklosti. Sploh pri nas, na Zahodu.

Zgodovina tega, zakaj je menstruacija še danes tabu, je dolga in preobsežna, da bi jo strnili v takle članek. Je pa zato toliko bolj zanimiva evolucija menstrualnih pripomočkov. Si se kdaj vprašala, kako so menstrualno kri zadržale ženske v preteklosti? No, dovolj zanimivo je tudi, če povprašaš svojo babico. Mogoče bo s težkim srcem odgovorila, saj se včasih o tem niso smeli in se niti niso preveč pogovarjali. Kakšna pa rade volje kaj pove.

KAJ SO POVEDALE NAŠE BABICE IN MAME?

Ko sem bila še mlada in sem hodila v šolo, sploh nisem nosila vložkov. Takrat smo imeli trakove za okoli pasu, z njega pa sta zadaj visela še dva trakova z zankami, na katere si pripel bombažni vložek. Za v šolo sem tako rajši vzela rezervne spodnje hlače, ki sem jih potem zamenjala.

Nosile smo tudi spodnja krila iz bombaža, ki smo jih potem prale.

Kasneje so se sicer pojavili vložki iz bombaža (znamke Vir), ampak niso bili nič prida. Smo morale vseeno nositi še bombažno krilo, da ni bilo vse krvavo.

V šoli se o tem sploh nismo pogovarjali. Če je kakšna učiteljica o tem malo več vedela, nam je kaj povedala. Včasih so kakšni bolj "napredni" starši imeli literaturo na to temo. Takrat so dekleta to prinesla s sabo in smo vse skupaj brale. Med drugim tudi o tem, kako se naredi otroka :)

Ko je bila pa moja stara mama mlada, to je bilo okrog 150 let nazaj, pa vložkov sploh niso imele. Nosile so krila iz debelega blaga in so se brisale, hlač sploh niso imele. Ko sem bila pa jaz mlada, pa takih vložkov in tamponov kot danes tudi še ni bilo.

A pralni vložki so zdaj moderni? To smo že včasih uporabljali. S tvojo mami sva jih skupaj prali. Potem sva pa z vodo, ki je ostala, zalili rože. Super gnojilo.

Odnos do menstruacije se je (in se še danes) od družbe do družbe razlikuje in še do nedavnega je bil pogled na menstruacijo nerazumljiv in skrivnosten. V nekaterih družbah je veljala za nekaj magičnega. Pravimo, da je menstruacija tabu. Že sama beseda tabu pride iz Polinezijskega izraza »tapu«, ki pomeni »sveto« in »menstrualno kri« - menstruacija je torej že v originalu tabu in verjetno bo vedno ostalo tako. Kako bomo nanjo gledali, je zelo odvisno je od nas in naše družbe.

Ponekod je menstrualna kri simbolizirala smrt in propad, krvaveča ženska pa oblastnost, zlobnega duha in splošno nevarnost. Ob tem so se oblikovala najrazličnejša pravila obnašanja in prepovedi na podlagi razumevanja, da je menstrualna kri nekaj negativnega oz. slabega. Te prepovedi kažejo na to, da so se ljudje na različne načine poskušali soočiti z neznanim. Te načine pa so največkrat predlagali kakšni modreci, vrači ali duhovni vodje kultur, plemenskih ali rodovnih skupnosti – v glavnem moški. Ženske so se sčasoma tem vražam prilagodile in so začele iskati različne rešitve, kako menstrualno kri zadržati, da ni stekla po kolenih.

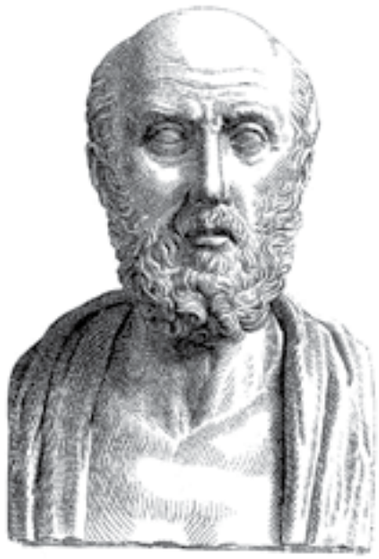

Največkrat so uporabljale različne materiale, ki so bili v danem trenutku na voljo in so bili kolikor toliko vpojni. Hipokrat je eden prvih, ki opisuje tesno zvito platno, ki so ga ženske v antični Grčiji (okrog 3. stol. pr. Kr pa do 5.stol. po. Kr.) uporabljale, kakor danes uporabljamo tampon. Na ta način je bil v uporabi tudi izdelek iz lahkega lesa, obvit z blagom. Nekatere so celo uporabljale morske spužve – praksa, ki je ponekod v rabi še danes. V Egiptu, Siriji in Babilonu naj bi bogate ženske na ta način uporabljale zvitke iz papirusa, revnejše pa iz vodnih rastlin. V antičnem Rimu so v ta namen uporabile zvito volno, pogosto premazano z oljem ali voskom.

Neke vrste tampone so tako uporabljali že v antičnih časih in tovrstna zaščita je bila prisotna predvsem na območjih, kjer so bile ženske aktivno prisotne v kulturnem življenju. Kjer pa sta za žensko prevladovala bolj sedenje in pasivna prisotnost, so bile v uporabi različne podloge.

Od 5. do 15. stoletja so ženske uporabljale krpe, ki so jih menjavale in prale. Dojemanje menstruacije kot nečistoče in ženske, ki menstruira, kot bolne, se je preneslo iz starih časov in krojilo sramoto ženskam še skozi celoten srednji vek. Učili so, da kri vsebuje

telesne strupe, menstrualna kri je bila še vedno smatrana za umazano. Iz tistega časa izhaja tudi vraža, da če zažgeš krastačo in nosiš okrog vratu njen pepel, bo to omililo menstrualne krče. V srednjem veku ženske niso nosile spodnjih hlačk, zato je imela menstrualna kri dostikrat kar prosto pot. V 16. stoletju so zato v rabo prišli sanitarni pasovi, ki so jih ženske, seveda samo tiste, ki so jim bili dostopni, nosile stoletja. To je bil nekakšen pas, na katerega so lahko pritrdile vložek. Pozneje, okrog 18. stoletja, so si imenitne dame čez to oblekle še dolge spodnjice, ki naj bi jih varovale, da s krvjo prepojeni vložek ne bi po nesreči zdrsnil ven.

V drugi polovici 19. stoletja so izumili sanitarni predpasnik: gumijasti predpasnik za čez zadnjico s trakom med nogami, ki je ustavil kri pred tem, da bi umazala spodnje hlače, krilo oz. pohištvo, na katerem so sedele. Odigrali sicer so svojo vlogo, ampak so oddajali močan vonj in so bili neudobni. Proti koncu 19. stoletja so prišli v bolj pogosto rabo menstrualni pasovi, ki so bili uradno patentirani šele leta 1922.

V času industrializacije, ko se je število žensk, ki so bile zaposlene v industriji, večalo, se je

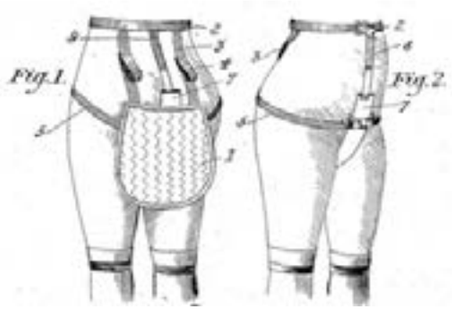

povečala tudi potreba po zaščiti med menstruacijo. Prvi industrijski higienski vložek na trgu se je tako pojavil leta 1896 (Lister's towels). To je prvi primer pralnega vložka in veliko bolj neudoben, kot jih poznamo danes. Zaradi sramote, ki se je stkala okrog menstrualnega tabuja, ga ženske niso želele kupovati, zato se je izdelek izkazal za neuporabnega. V tem času so izumili še nekaj patentov, od prvih menstrualnih skodelic, ki so bile narejene iz aluminija ali trde gume, do gumijastih spodnjih hlač.

foto: Patricia Moraleda

Francoske negovalke so med prvo svetovno vojno za obvezo hudo krvavečih ran uporabljale ovitek iz celuloznih vlaken, kar se je izkazalo za bolj praktično kot le bombažni povoji. Sčasoma so začele takšne vložke uporabljati tudi same med menstruacijo. Podjetje Kotex je tako po tem vzoru razvilo prvi vložek za enkratno uporabo, izdelan iz bombažne preje in plasti iz celuloznih vlaken.

(Leta 1933 pa so se na nemškem trgu pojavili tudi tamponi za enkratno uporabo (Tampax). Kupovanje higienskih izdelkov je bilo v tem času še vedno precej težavno. Še v učbenikih za odraščajoča dekleta je pisalo, naj o menstruaciji, če ni nujno, ne govorijo. S tem pristopom se je postopoma začelo tudi diskretno ogla-

ševanje tovrstnih izdelkov, prodajali so jih zgolj v lekarnah in »pod pultom«. Besedi »vložki« ali »tamponi« nista smeli biti izgovorjeni, pogosto so jih načečkali na kos papirja in pokazali prodajalcu, pri tem pa jim je bilo zelo nelagodno. Ponekod so imeli tudi posebej za to izdelane škatle, v katero je ženska dala denar, potem pa je v isti škatli nazaj prejela želeni higienski pripomoček.

Leta 1956 je Leona Chalmers posodobila menstrualno skodelico z uporabo mehkejših materialov – postala je bolj podobna tisti, ki jo poznamo danes. Do 70. let prejšnjega stoletja so ženske verjetno tudi zaradi nelagodnosti ob kupovanju vložkov uporabljale kar tisto, kar je bilo na voljo že v preteklosti, ali pa so se znašle same. Primer tega so bile pinte, kot so se imenovali doma sešiti žepki, v katere so potem vložile vložek iz vate ter ga kasneje odvrgle. Pri nas so sicer že prodajali bombažne vložke, ampak ker so bili precej debeli in so ves čas lezli ven, se ženske niso odločale za nakup. Kasneje so proizvajalci začeli na spodnji del nameščati lepilne trakove. Potem so ugotovili, da so vložki predebeli, in so jih začeli tanjšati.

Z vsako »izboljšavo« pa so začeli dodajati sintetične materiale, ki so popolnoma zamenjali naravne – vložki so sicer postali tanki in vpojni, lažje pritrdljivi, a materiali zanje velikokrat prihajajo iz naftne industrije in gozdarstva. Sintetični materiali so zelo težko razgradljivi, ne uporabljajo pa jih zgolj za vložke, ampak tudi že za tampone.

Kot bolj "zelena" alternativa so tako v 21. Stoletju zopet prišle v veljavo menstrualne skodelice, prav tako pa se vračamo nazaj k pralnim vložkom. Več o njih smo že pisale in gotovo še bomo.

Katera oblika higienske zaščite pa je tebi najljubša? Me smo že vse presedlale nazaj na menstrualne skodelice in pralne vložke, ki so danes veliko bolj udobni, varni in tudi lepi na pogled. Seveda je s pranjem in vzdrževanjem le-teh malo več dela, a ti zagotavljamo, da se na dolgi rok finančno veliko bolj splača. Pralni vložki so udobnejši od tistih za enkratno uporabo, z menstrualno skodelico kdaj celo pozabiš, da sploh imaš menstruacijo, pa še naravi malo pomagamo.

"Ne pozabi, da slovensko podjetje Racman ponuja kvalitetne pralne vložke in menstrualne skodelice, za nakup katerih ti s kodo ZSKSS ponuja tudi 3% popust."

Ej, kakšen nahrbtnik je pravi zame?

Ko v tradicionalni skavtski družini mama ugotovi, da tam nekje v četi izvidnik neha rasti in si ne bo premislil pri svojem skavtanju, pade odločitev, da je čas za nakup novega nahrbtnika. Tisti jugoslovanski, ki sta jih starša uporabljala še preden sta se spoznala in preden so na planinskih kočah imeli elektriko, romajo na dno omare, družina pa v Hervis ali drugo outdoor trgovino po izbiri.

Piše in fotografira: Ana Dragar, Kvaksi ovca, Domžale 1

Zastavlja se kočljivo vprašanje in na pomoč so pozvani vsi morebitni sorodniki in znanci, ki so si že kdaj oprtali nahrbtnik, sredi sobotnega izleta klic morda prejme celo četovodja, prodajalcu pa so namenjeni mili pogledi, naj zagotovi, da je bolj primeren tisti, ki je cenejši.

No, stvar je vsekakor kočljiva in vredna razmisleka, a zagotovo ne nerešljiva.

Med še nekaterimi drugimi kosi opreme, ki so skavtu nepogrešljivi, je nahrbtnik gotovo eden izmed najpomembnejših. Ob napačni izbiri nam lahko "polomi" hrbet, povzroči modrice na bokih, vratobol in še kakšno od neprijetnih izkušenj, ki jo gotovo znate našteti iz glave. Ob boljši izbiri pa je lahko naš najboljši prijatelj. Zelo klišejsko, zato nič manj resnično.

Dober nahrbtnik bo prijeten ali vsaj znosen za nošnjo (žal še tako dober nahrbtnik ne more nadoknadit za preveč Netflixa namesto sprehodov v hrib), dovolj velik, a ne prevelik, z ravno prav zankami in zaponkami in morda - ali ne- z ravno dovolj prostora, da vanj spravite še piknik deko, na katero lahko zvečer povabite na ogled zvezd svojo skavtsko simpatijo. Ahhhh, kako hitro misli uidejo k sanjarjenju o poletnih taborih….

No, da bo poletni tabor letos zagotovo uspeh (ker vas tokrat ne bo bolel hrbet - vsaj ne od nahrbtnika) pa si poglejmo, kaj velja vzeti v obzir, ko se odločamo za nakup.

Vse napisano velja za nahrbtnik, ki si ga kupimo približno takrat, ko vemo, da ne bomo zrastli še za nadaljnih 20 cm. Pa sej vemo, ane? Ni slabih razmer, samo slaba oprema!

dilema st. 1

Ej, kok velik ruzak rabim?!

Glede na izkušnje iz prakse, bo za skavtsko (in siceršnjo) rabo najboljša litraža med 40 in 50 litrov. Tako bo ravno prav prostora za spalno vrečo, potrebno osebno opremo, skupno hrano in opremo, pa še kakšna čokolada se lahko stisne nekam med nogavice. Takšen nahrbtnik bo primeren za poletne in zimske tabore, potovalne tabore in večdnevne izlete, pa tudi večino potovanj in izletov v hribe.

Nahrbtniki večji od 50 l so za povprečnega skavta (pa tudi hribolazca) manj primerni, ker so težki in veliki. Če imaš 80 litrski nahrbtnik, ga boš tudi napolnil in posledice so lahko boleče za več delov telesa in - Bog ne daj - tudi za vzdušje tabora. Le redki imajo super moč spakirati vse kar potrebujejo v ruzak manjši od 40 l.

dilema st. 2

Najbolj primerno je zračno hrbtišče (sm slišu od prjatlovga znanca)!

Narobe. Ljudje smo različni in nam je udobno ob različnih hrbtiščih. Hrbtišča dobrih nahrbtnikov so danes oblikovana anatomsko in zelo dobro prilagojena za nošnjo. Če ima nekdo rad, da mu za hrbtom piha in mu sicer nahrbtnik ustreza - super. Če se nekdo raje poti z nahrbtnikom ob hrbtu - prav tako. Važno, da se nam nahrbtnik prilega in je udoben za nosit!

dilema st. 3

Ah, sej spalko si bom pa kar na ruzak pripel!

V večini primerov to ni najboljša odločitev. Vsi predmeti, ki z nahrbtnika visijo in bingljajo nam v veliki meri otežujejo hojo. Tako smo manj stabilni, lahko se zapletemo v veje, se spotaknemo, udarimo prijatelja ipd.

Poleg tega kako velik je nahrbtnik po litraži, je pomembno tudi kako veliko je hrbtišče. Nekateri nahrbtniki obstajajo v različnih velikostih hrbtišča (npr. S/M/L), drugi spet v moški in v ženski obliki, tretji imajo hrbtišče popolnoma nastavljivo. Vsaka znamka ima svoje označbe, zato se dobro pozanimaj.

Velikost hrbtišča ključno vpliva na udobje, zato je zelo pomembno, da si nahrbtnik pred nakupom oprtamo. Ko si ga nadenemo, naj bodo pravilno zapete in zategnjene vse zanke, nahrbtnik pa naj bo poln opreme, da dobimo realističen občutek. Če nas karkoli moti, ugotovimo kaj in zakaj in po potrebi preizkusimo več različnih modelov. Če si 180 cm veliko dekle, naj ti ne bo nikar nerodno preizkusiti moškega modela in obratno!

Pravilno in nepravilno spakiran nahrbtnik.

Ko pakiramo, dajmo vse težke stvari čim bolj k hrbtu in sploh v nahrbtnik. Če je res nemogoče vse spraviti v nahrbtnik, lažje stvari (npr. armafleks) z zankami pripnemo na nahrbtnik, po potrebi pritrdimo še s kakšno vrvico, da nič ne binglja. Posebej pozorni moramo biti tudi na orodje - naj bodo glave sekir in listi žag dobro zaščiteni!

dilema ist. 4

Pa kaj je fora s temi trakci im zadrgami?!

Najpomembnejši trakec je zaponka za pas, ta nam ključno pomaga, da si nahrbtnik stabilno namestimo ob hrbet. Ko si nadenemo nahrbtnik, naj bo ta prva, ki jo nastavimo, tako kot nam najbolj ustreza. Nadalje si po občutku zategnemo naramnici. Zelo pomembna sta tudi trakca za našim vratom, s katerima si lahko pomagamo pri udobju nošenja. To je tretji korak pri nameščanju nahrbtnika. Nazadnje zapnemo še trak na prsih in ga zategnemo kot nam ustreza.

Ob strani nahrbtnika so dobrodošli žepi za pijačo in manjše predmete, zelo fina zadevščina je lahko tudi zadrga na zunanji strani nahrbtnika, ki nam omogoča da kljub natrpanemu ruzaku lahko dostopamo do stvari v sredini, ne da bi nahrbtnik odprli od zgoraj.

Kljub svoji morebitni lepoti, naj vas za skavtske potrebe ne zavedejo alipinistični/plezalni nahrbtniki, ki nimajo zunanjih žepov npr. za vodo in imajo ponavadi le en ogromen predal ter manj trakov za pritrditev zunaj nahrbtnika. Tudi morebitne ultra lahke variante ponavadi niso idealne za skavtske potrebe, ker je tako hrbtišče lahko manj stabilno.

dilema ist. 5

A je kaj važno katero znamko kupim?

Ne, dokler je nahrbtnik kvaliteten in primeren zate. Imej v mislih tudi, da skavti poskušamo biti trajnostni in da kljub nizki ceni nahrbtnik iz Decathlona ali Petrola ne bo vedno najboljša izbira. Povprašaj v stegu za izkušnje, razišči forume in spletne trgovine. Zelo dobra opcija je, da si nahrbtnik, za katerega misliš, da je primeren zate, kar sposodiš od prijatelja/znanca za kakšno turo. To bo najboljši test.

dilema ist. 6

Kaj pa cena? A moram res zapravit vse, kar sem našparal od birme?

Ko najdemo nahrbtnik, pri katerem nam je vse kar je pomembno ok, najdimo način, da ga tudi kupimo. Kljub (morda na prvi pogled) visoki ceni, je to enkraten nakup za katerega (če ga opravite dobro) si boste hvaležni praktično do konca življenja. Dobesedno. Razmislite, če je količina denarja še tako velika, če jo razdelite na vsa leta, ko ga boste uporabljali!

Najprej preverimo, če je na voljo na Bolhi ali kakšni izmed Facebook skupin, kjer se prodaja tovrstna oprema. Morda si ga lahko zaželimo za rojstni dan ali Miklavža, nekaj prispevamo sami. No, možnosti je neomejeno, skavti pa smo iznajdljivi.

Več slikovnega gradiva, informacij o različnih nahrbtnikih in kaj skavt Peter je za večerjo, bomo v kratkem delili tudi na ŽVN instagram profilu. A nam že slediš?!

Pa srečno (na) pot(i)!

Polni trebuhi na spomladanskem travniku

Pomlad je čas, ko začne vse cveteti in zeleneti, to pa nam skavtom pride še kako zelo prav, saj lahko zelišča naberemo v naravi in na skavtski način uporabimo v slastnih receptih. Poleg različnih zeliščnih namazov lahko naredimo tudi kaj bolj zahtevnega. Tokrat smo v saču pripravili pomladno lazanjo in se preizkusili v pripravi čokoladnih testenin.

Pišeta in fotografirata: Pia Jecelj, Prikupna žaba, Ribnica 1 Nastja Bojc, Vsestranski gams, Ribnica 1

Za kuhanje v naravi si pripravimo primerne pripomočke (sekira, žaga, nož, vrv, kotliček, sač, vžigalice, kuhinjski pripomočki, dovolj vode), pazimo na varnost pri delu z ognjem in orodjem.

Priprava teh jedi vam bo mogoče vzela malo več časa, vendar je to priložnost za prijetno druženje klana, voditeljev, čete ali krdela.

Ju b´! Iii! *(prevod: Jedel bi! Jej!)*

Spomladanska lazanja v saču

Sestavine za 15 – 20 ljudi:

Testo:
- 1 kg moke
- 10 jajc
- sol

Nadev:
- 1,5 kg piščančjih prsi
- 2 polni dlani kopriv
- 2 polni dlani čemaža
- sol, poper
- 400 g kisle smetane
- 750 ml smetane za kuhanje
- 500 g sira
- 3 velike čebule

Na 100 g moke potrebujemo eno jajce. Vse sestavine dobro premesimo in zavijemo, da do testa ne pride zrak in pustimo počivati eno uro. Potem testo v večjih kosih razvaljamo na 2 - 3 mm.

Najprej zakurimo ogenj, napravimo trinožnik in si pripravimo kotliček. Vanj damo nekaj olja in na njem prepražimo nasekljano čebulo. Nato dodamo na majhne kocke narezano meso, ki ga predhodno začinimo. Poleg soli in popra lahko uporabimo rastline, ki jih najdemo na travnikih in v gozdu (materina dušica, dobra misel). Meso pražimo tako dolgo, da postane lepo belo.

Medtem pripravimo čemaž in koprivo. Uporabimo le liste, pri čemažu pa tudi cvetove. Oboje narežemo na manjše koščke in dodamo v kotliček, da jih malo popražimo. Temu dodamo še smetano za kuhanje in kislo smetano. Pustimo, da zavre, potem pa kotliček odstavimo.

Ko imamo pripravljen nadev, sač namažemo z oljem vanj položimo testo, nato dodamo plast nadeva in po nadevu posujemo še malo naribanega sira. Nadaljujemo zopet s testeninami, nadevom in sirom. Ta postopek v celoti ponovimo 2 – 3x, odvisno od količine. Zaključimo s plastjo testenin in prelijemo s smetano.

Potem lazanjo postavimo na podstavek nad žerjavico, prav tako sač z njo tudi zasujemo. Pečemo nekje med 30 in 45 minut, vmes pa preverjamo, kakšno je stanje. Da lazanja ne bo preveč suha, jo malo zalijemo z vodo. Tako se bodo testenine hitreje skuhale in ostale sočne. Pazimo, da na spodnji strani ni preveč vroče, saj se lazanja lahko zažge, na vrhu sača pa je dobro, da je žerjavica malo bolj vroča. Vmes jo lahko tudi zamenjamo ali dodamo. Zadnjih 15 minut peke na vrh lazanje dodamo sir, ki naj se dobro zapeče. Sač odstranimo iz žerjavice in počakamo, da se lazanja malo ohladi.

Zraven si lahko pripravimo tudi spomladansko solato iz smrdljivke, regrata, ozkolistnega tropotca, kislice, čemaža, mladih listov bukve.

Čokoladni rezanci s skuto, meto in jabolki

Sestavine za 5 ljudi:

Testenine:
- 320 g moke
- 50 g temnega kakava v prahu
- 5 jajc

Nadev:
- 500 g skute
- mleti orehi
- meta
- cvetovi kozje brade
- 4 jabolka
- med
- maslo

Testenine

V posodo stresemo moko in dodamo kakav, naredimo jamico in vanjo ubijemo 4 jajca.

Z vilico raztepemo jajca in od sredine proti moki počasi zajemamo v jajca vedno več moke. Proti koncu, ko je masa že preveč gosta, z rokami zamesimo testo. Nato ga zavijemo in ga pustimo počivati vsaj eno uro. Testo razdelimo na 2 dela, ga razvaljamo na približno 1 – 2 mm ter razrežemo na poljubno široke rezance.

V kotliček nalijemo vodo, jo solimo in počakamo, da nad ognjem zavre. Nato notri stresemo testenine. Ker so le te sveže, so kuhane v približno 3 minutah, zato moramo biti še posebej previdni, da jih ne razkuhamo. Ko so testenine kuhane, odlijemo vodo.

Nadev

Za nadev zmešamo skuto, natrgane cvetove kozje brade, meto in orehe ter dodamo še med po okusu. Metine liste narežemo na manjše koščke, cvetove kozje brade pa osmukamo.

V kotličku na maslu malo popečemo narezana jabolka in jih nato zalijemo z malo vode, ter jih pustimo še nekaj časa kuhati.

Ko imamo vse pripravljeno zmešamo sestavine z nadevom in zraven postrežemo popečena jabolka.

Za nadev lahko uporabite tudi druge sestavine, kot so na primer jagode, maline, borovnice, mleti lešniki, kokos …

Zelišča:

OPOZORILO!
Pri nabiranju rastlin v naravi moramo biti prepričani, da so res užitne, saj jih lahko med seboj hitro zamešamo. Marsikatere izmed njih so lahko tudi strupene in zdravju zelo nevarne. Če nisi prepričan, da gre za pravo rastlino, za pomoč vprašaj voditelja, soskavte ali nekoga, ki užitne rastline dobro pozna.

Kateheza

Če hočeš priti do oaze, do raja ali obljubljene dežele, je nujno treba iti v in skozi puščavo. Tam se marsikaj zruši in posuši, a tudi prevetri in zravna. V puščavi umre vsaka trma, godrnjavost, otročarija, oziranje nazaj in gledanje navzdol. V puščavi pride do samovžiga marsikaterih smeti: jeze, lenobe, požrešnosti, zagledanosti vase … V puščavi gori, a ne zgori, grm požrtvovalnosti, čistosti in prijateljstva. V puščavi zagledaš zvezde zvestobe, prihodnosti in obljube, ki ti kažejo pot naprej.

Piše: Luka Tul, Dobrodušni slon, Postojna1
Fotografija: Juan Carlos Requejo Gallego

Postni čas je hoja v in skozi puščavo v obljubljeno deželo samostojnosti, odgovornosti, zrelosti, pristnosti ... Na tej poti mora odpasti vse, kar je nezanesljivo in odvečno, kar nas bremeni in zavaja. Postni čas je čistina, kjer se nič več ne more skriti. Postni čas je pot preživetja: naj bo na tebi še toliko blata, na koncu se umiješ in rečeš: »Kako lepo je bilo! Splačalo se je!« Puščava je lepa, kot pravi Mali princ, zaradi studenca, ki se skriva v njej. Naš post je lep zaradi spremembe na bolje, ki mu sledi. Pot preživetja je lepa, ker greš čistejši naprej. Naše življenje je lepo, ker mu sledi še boljše življenje.

Če hočeš priti v vstajenje, je nujno treba doživeti grob. Naj zveni še tako »bolano«: grob je lep, ker odpira pot v večnost. Naj zveni še tako protislovno: veliki petek je lep, ker je okrašen s krvjo, ki je umila grehe sveta. Naj zveni še tako odbito: križ je lep, ker je srečanje s Prijateljem, ki ti ga pomaga nositi.

Življenje se namreč ne konča tam, dva metra pod zemljo. Na velikonočno jutro reče angel zaprepadenim ženam, naj ne stojijo pred praznim grobom in nemočno buljijo vanj, ampak naj se odpravijo na pot. Vstajenje je torej nadaljevanje poti. Žene dobijo nalogo, da povedo učencem, naj tudi oni ne obsedijo in obležijo v svoji žalosti, ampak naj gredo na pot – v Galilejo, kjer bodo videli Vstalega. Od tam bodo stopili na pot, ki vodi skozi nove »Galileje«. Od tistega trenutka dalje je puščavi in hudiču, ki ti v njej ni dal miru, odbila zadnja ura. Začela se je nova zgodba, nova zaveza. Ves svet je postal Galileja: pripravljena pot Vstalemu.

V Galileji se je vse začelo. V tisti – z judovskega stališča – brezverski in zavoženi pokrajini je Jezus začel oznanjati, da se je Božje kraljestvo približalo, naj se spreobrnemo in verujemo veseli novici – evangeliju. V Galileji – brezverski in zavoženi – je priložnost za nov začetek. Tam se je – z verskega zornega kota – vse skupaj zrušilo in je mogoče znova graditi.

> *„Naj zveni še tako odbito: križ je lep, ker je srečanje s Prijateljem, ki ti ga pomaga nositi.“*

Kaj občutimo kot osebno Galilejo? Kaj je v našem življenju izgubilo vsako upanje, je zavoženo in odpisano? Kaj se je v našem osebnem svetu zrušilo ali vsaj zamajalo? Ne, razmišljanje o tem ni in naj ne bo jamranje in samopomilovanje, zvračanje krivde in iskanje grešnega kozla, temveč analiza stanja: trezna in premišljena. Ko ti gre slabo, ne pozabi na dobre stvari, ko pa ti gre dobro, ne pozabi na slabe izkušnje, da jih ne ponoviš, ampak iz njih potegneš nove priložnosti. To je smisel osebne »Galileje« (osebnih zavoženih in propadlih projektov): ne obstati pred njimi, ali se celo zapreti vanje kot v grob, temveč oditi na pot in začeti drugače in drugačen – kot po dobri analizi SWOT, kot po dobri spovedi.

Karantena je potegnila na dan veliko smeti, ki so se z leti nabrale okoli vsakega od nas in v vsakem od nas. Ne podlezimo njihovi teži in ne stresajmo jih na druge. Ne delajmo iz svojega življenja smetišča, ne kopljimo sebi in drugim grobov, gnojnih jam in divjih odlagališč obupa in omalovaževanja, ne obstanimo pred njimi in ne mečimo nikogar vanje. Angel nas vabi na pot, nas usmerja na nov začetek. Da, nov začetek ne napoči kar tako, ampak je treba zavoženo pot pogledati od začetka in jo narediti boljšo. Če grob predstavlja najglobljo točko človekovega bivanja (depresijo), predstavlja Galileja novo izhodišče, novo strategijo. Od tam lahko vidimo, kaj je treba delati bolje. Galileja je točka, kjer je pogled jasnejši, je izvir, ki ga rodijo brezmadežni snegovi, je gorska steza, po kateri stopamo s prijatelj in Prijateljem na poti navzgor, kvišku, v vstajenje …

… in naprej, daleč, še dlje v svet: proti novim obzorjem, z novo vizijo, proti uresničitvi boljših sanj, opremljeni z izdelanimi nameni in SMART cilji. Baden-Powell je rekel, da je treba vedno gledati dlje, ko misliš, da vidiš daleč – kaj šele, ko se zdi pogled eno samo gledanje v grob. Povej še drugim, pojdi k tistim, s katerimi si bil na poti, ki se je slabo končala. Skupaj pojdite v Galilejo, k izviru, poskusite drugače, naredite korak nazaj, če je treba, do zadnjega znanega razpotja, do zadnje najdene markacije, in izberite boljšo pot – tisto, ki vodi navzgor. Pri skavtih so me vedno učili, da je prava pot tista, ki gre bolj navzgor.

Velika noč se zgodi neopazno, a zaznamuje in daje smisel vsemu, kar se dogaja. Nihče ni videl, kako in kdaj je Kristus vstal, vsak pa ve, da je ta dogodek spremenil in osvojil svet. Tudi naše napredovanje in rast sta neopazna, a pustita sled, ki ji bo še kdo sledil. Naše odločitve so bile sprejete nekje na samem, a so začetek poti, ki vodi k cilju. Načrtovanja se dostikrat zgodijo v zaprtem prostoru ali proč od civilizacije in radovednih pogledov, a brez njih se ne bi spominjali svojih taborov, podvigov in odhodov. Velika noč je kot načrtovanje: skrit in skromen, a odločilen in temeljen začetek nečesa, kar dela življenje nepozabno in vredno, da ga doživimo.

Blagoslov Vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride na vas, nad vami vedno ostane in se po vas širi. Amen.

Skavtska duhovnost

Ko sem pred nekaj meseci postal duhovnik, so me mnogi spraševali, kaj je vplivalo na mojo odločitev. Skavti so bili kar moj standardni odgovor. Več kot polovica mojega življenja je namreč prepletena s skavti in verjamem, da bo tako ostalo tudi v prihodnje. Vendar nekdo, ki skavte le bežno pozna, hitro poda svoje mnenje – ali da so skavti preveč »cerkveni« ali pa da sploh niso dovolj »katoliš«. Temu bi odgovoril v stilu skavtske metode – pogledal bi močne in šibke točke ter zastavil cilje za nadaljnji napredek. Kaj bi torej rekli, da je značilno za duhovnost pri skavtih?

Piše: Blaž Franko, Extra kobra, nekdaj član stega Šentjernej 1, sedaj duhovnik študent cerkvenega prava v Rimu

1.) Biti z njimi

Ko greš na skavtsko srečanje, res ni enako, kot če bi šel na biblično skupino. A kljub temu ostaja duhovnost povsem običajen sestavni del skavtske vzgoje. Voditelji in številni duhovni asistenti so pri skavtih takrat, ko se kuri ogenj, uči vezati vozle, igra banse ali pa premišljuje odlomek Božje besede. Duhovnost tako ni nekaj ločenega od življenja, le drug »krožek pri župniku«, ki ga obiskuješ po šoli. Ob zgledu vodnika, voditelja ali DA-ja skupaj odkrivamo, da je odnos z Gospodom nekaj najbolj naravnega.

2.) Ambientacija

Če kdo, potem smo skavti strokovnjaki za ambientacijo. Še tako dolgočasno veščino znamo preko zgodbe postaviti v zanimivo dogajanje. Po istem principu deluje tudi Božja beseda. To niso le črke, zapisane pred nekaj tisočletji, ampak je živa beseda, ki najde svoj smisel v vsaki naši situaciji. Ko združimo skavtsko znanje ambientacije s poznavanjem Svetega pisma, imamo v rokah izredno močno orodje! Sveto pismo tako ne ostane le knjiga, iz katere se bere pri sveti maši, temveč živa beseda Boga, ki ti govori v mrazu, vročini, izzivu in na potepu, v bratstvu in prepiru, bobru in voditelju. Poleg tega pa prav vsak skavt, ki ni slep za lepote narave, kmalu ravno preko stvarstva začenja odkrivati mogočnega Stvarnika.

3.) Kar najbolje!

Že volčiči in volkuljice se učijo, da je vedno treba dati od sebe le najbolje. Vsi vemo, da je le dovolj napet šotor dovolj dober, da prestane nevihto; da je le lepa vezava tudi dobra vezava; da pri urejenosti kroja ni izgovorov za malomarnost ... Enako velja tudi za duhovnost. Katehezi ne bomo namenili le nekaj minut, ki so slučajno odveč, pa še to z odnosom »huh, to je mimo, zdaj pa gremo na pomembne stvari«. Prav tako velja za sveto mašo, ki ni »le še ena točka v programu«, temveč je najbolj slovesen trenutek dneva, zato mora biti urejen in čist kroj na prvem mestu. Morda ni vedno tako in vidimo, da pogosto za šotor poskrbimo bolje kot za duhovnost. Ob taki priložnosti vprašajmo volčiča za nasvet in povedal nam bo, da moramo storiti, »kar najbolje zmoremo«. To postane odlična priložnost za rast in napredek v odnosu z Gospodom! Ko imamo na naslednjem taboru možnost za sveto mašo, postavimo oltar s še večjo vnemo, kot postavljamo jambor. Za oltar uporabimo čiste in nove vrvi, bodimo zadovoljni le z najboljšimi vezavami in pripravimo najlepšo naravno okrasitev, kar jo premoremo. Če se z jamborom ukvarjamo tri dni, za Jezusovo daritev je pa dovolj le kup nahrbtnikov, potem jasno pokažemo, da je zastava postala naš bog. Kar najbolje zmoremo, s tem, kar imamo, tam, kjer smo!

… in ko že misliš, da gledaš daleč, glej še dlje!

Mislim, da se Baden-Powell ne bi strinjal, če bi se kdo pritoževal, da je pretežko in se ne da nič storiti. Kje lahko stopimo korak naprej?

a) Pričakuj več

Se ti zgodi, da že ob besedi »duhovnost« ali »kateheza« nekdo zavije z očmi? »Če ni zanimanja, potem se res ne splača truditi ...« je najbolj neskavtski stavek! Predstavljaj si, da pripelješ volčiča v skavtsko skladišče in mu pokažeš polico, na kateri najde šotorke in kompas. Najbrž bo vseeno raje vzel žogo in šel igrat nogomet. Ko ti o orientaciji govori voditelj, ki ima kompas v rokah drugič v življenju, zraven pa niti ne ve, kaj naj z njim počne, boš težko našel kaj zanimanja. Zakaj imamo potem toliko skavtov, navdušenih nad orientacijskimi tekmovanji? Nekdo jim je z navdušenjem in vsem srcem želel povedati vse, kar ve o orientaciji! Pripravil jim je izzive, vedno nadgrajeval znanje, jih vodil dlje, kot bi si sami upali iti. Ne misli zato, da skavtom ni do duhovnosti. Najverjetneje želijo več, kot si ti lahko predstavljaš! Če se lahko gremo orientacijo na skoraj vojaškem nivoju, zakaj pri duhovnosti ostanemo na nivoju učbenika za 1. razred?

> *„In nikar se ne prilagajajte temu svetu, ampak se tako preobražajte z obnovo svojega uma, da boste lahko razpoznavali, kaj hoče Bog, kaj je dobro, njemu všečno in popolno.“*
>
> *-Rim 12,2*

b) Ni duhovnika

Številni stegi delujejo praktično brez duhovnika – pomanjkanje časa, volje ali pa je kljub najboljšemu namenu prevečkrat doživel hladen tuš. Pustimo zdaj razloge. Ampak ali skavt ostane lačen, če ni mame doma? Seveda ne! Vsak voditelj, popotnik, vodnik, izvidnik ali volčič zna in zmore pomagati na svoj način! Pri krstu smo namreč prejeli tudi duhovniško in preroško službo, zato smo vsi usposobljeni, da slavimo Gospoda in drugim pomagamo, da ga spoznavajo. Tvoji skavtski bratje in sestre imajo oči uprte vate, v tvoj zgled in tvojo besedo, preko katere odkrivajo tudi svojo vero. Saj poznaš molitev vodnika: »[...]če bom jaz molil, bodo oni postali svetniki.« Danes je na spletu toliko gradiva, da se lahko več kot dobro pripraviš. Pa tudi Zoom že vsi obvladamo, zato lahko brez ovir pokličeš in za nasvet vprašaš duhovnika na drugem koncu Slovenije.

c) Bodi ti!

Če imaš resnično rad svoje skavtske sestre in brate, bodo to čutili in verjeli. Prav tako bodo sami verovali, če bodo videli tvojo vero. Zato moramo biti pri pričevanju vedno pristni. V samem jedru našega krščanskega poslanstva je oznanjevanje. Potrudi se, da tudi ti rasteš v veri. “Če hočeš druge vneti, moraš naprej tudi sam goreti,” pravi bl. Anton Martin Slomšek. Ob vseh stvareh, ki jih vsak dan vidimo in preberemo, lahko gotovo najdemo tudi nekaj minut za branje Božje besede. Tudi čas epidemije za skavta ne sme biti izgovor, da ne bi šel k sveti maši ali k spovedi. Preko zakramentov in osebnega iskanja Jezusa bo rasla naša vera. Verjemi, da lahko eno iskreno pričevanje vere skavtom prinese več dobrega kot tisoč ur načrtovanja, kaj moramo narediti. Zaupaj, Jezus je znan po tem, da rad dela čudeže!

Sveti jožef – prosi za nas!

Papež Frančišek je na praznik brezmadežnega spočetja device Marije, 8. 12. 2020, razglasil leto 2021 za posebno LETO SVETEGA JOŽEFA. Na ta dan pred sto petdesetimi leti je papež Pij IX. razglasil sv. Jožefa za zavetnika vesoljne Cerkve. Ta članek pa prav elegantno sodi v mesec marec, saj 19. marca obhajamo slovesni praznik sv. Jožefa – zavetnika vesoljne Cerkve.

Piše: Jošt Cankar, Komentatorski netopir, Vrhnika 1
Fotografira: Andrzej Skonieczny

Slavni sin Davidov! O svetem Jožefu nam evangelij pove bolj malo. Predvsem ga omenjata evangelija po Mateju in Luku. V Svetem pismu ni izpričana niti ena beseda sv. Jožefa. To nam po eni strani lahko otežuje poznavanje te nadvse pomembne osebe v zgodovini odrešenja. Tu nam na pomoč priskočijo izročilo, tradicija Cerkve in novejše znanstvene raziskave, ki domnevajo, kakšna bi lahko bila njegovo ostalo življenje in delo. Sveti Jožef je bil od vekomaj izbran za službo Kristusovega rednika in vzgojitelja. Izhajal je iz Davidove hiše – Judovega rodu, rodu judovskih kraljev. Preroki so napovedovali, da bo Mesija Nazarečan **iz Davidove hiše**. Tako se je po rodu sv. Jožefa uresničila ta prerokba v Božjem sinu Jezusu Kristusu.

Jožef najpravičnejši! Vprašajmo se, zakaj je sveti Jožef tisti, ki mu je Bog Oče zaupal v skrb in vzgojo utelešeno Besedo? Zakaj mu je za ženo naklonil brezmadežno devico Marijo? Sveto pismo nam odgovarja – ker je bil **pravičen**. Pravičnost obsega vse kreposti in čednosti. Sv. Jožef je črpal milosti od utelešenega Boga, za katerega je bil primoran skrbeti in ga vzgajati. Kaže nam, da bližje kot smo Bogu, bolj smo in postajamo pravični, krepostni in čednostni.

Glavar svete družine! Bog Oče je svetemu Jožefu dal v skrb najdragocenejši zaklad – Jezusa in Marijo. Svojega sina je dal najboljšemu zemeljskemu očetu ter svojo deklo najboljšemu gospodarju in možu za ženo. Torej je bil pravični in ponižni Jožef najprimernejši za glavarja svete družine, izpolnjevalca Očetove volje na Zemlji. Jezus in Marija sta mu bila pokorna. Sveti Jožef je v prvi vrsti **zgled očetom in možem**. Kaže nam, kakšni naj bomo bodoči očetje do svojih sinov in hčera. Kakšni naj bomo bodoči možje do svojih žena. Bodimo pravični, ljubeči, zvesti – bodimo podobni svetemu Jožefu!

Zgled delavcem! Zgled skavtom! Naj bo ta del namenjen predvsem **fantom – voditeljem**. Smo delavci in smo vzgojitelji, tako kot je bil sveti Jožef. Vsak od nas ima delo, s katerim se ali se bo preživljal – služba, študij itd. Vsakomur od nas je zaupana skupina otrok in znotraj nje posameznik, tako kot je bilo to zaupano svetemu Jožefu. Bog nam ponuja zgled najboljšega delavca in vzgojitelja. Najboljšega fanta, moža in očeta. Vprašajmo se, ali sledimo temu zgledu? Smo pravični, čisti, modri, srčni? Ali smo blizu Bogu, tako kot mu je bil blizu sveti Jožef (krščansko življenje in prejem zakramentov)? Ali branimo nam zaupane ljudi in vrednote pred hudimi duhovi in zablodami današnjega sveta?

Steber družin! Da pa ne bo videti, kot da sveti Jožef nima nič opraviti s skavtinjami. Nasprotno! Dekletom naj bo zgled pri izbiri fanta in bodočega moža. Iščejo naj predvsem njemu podobne mladeniče, ki bodo negovali skupne vrednote pravičnosti, ljubezni, čistosti in bodo pokorni Bogu. Tudi fantje naj, tako kot je sveti Jožef izbral Marijo za svojo ženo, izbirajo njej podobna dekleta. Le na takem stebru lahko sloni **prava katoliška družina**.

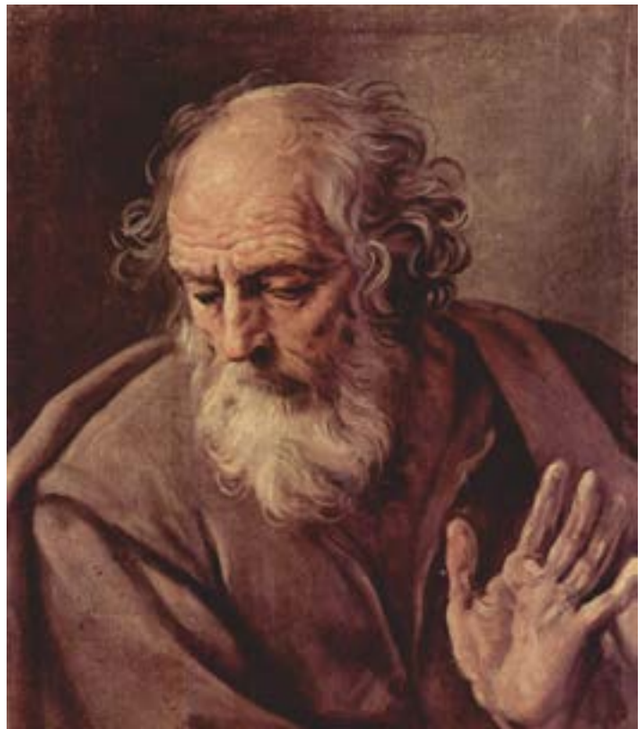

Za konec pa spodbuda – v letu svetega Jožefa dodajmo vsem svojim skavtskim molitvam na konec vzklik **Sveti Jožef – prosi za nas!** Tako bomo na lep način počastili tega velikega svetnika in močnega priprošnjika, zavetnika slovenskih dežel. Nanj se obračajmo tudi v težkih okoliščinah, ki se pojavijo na zimovanjih, taborih, izhodih, ko smo v tujem kraju, lačni in brez strehe nad glavo kot sveta družina na sveti večer v Betlehemu – sveti Jožef ima izkušnje in zna pomagati. Tako se zaključuje moj teološko obarvan članek, napisan s pomočjo vzklikov iz litanij sv. Jožefa. Sicer nisem teolog, nisem usposobljen za tako pisanje in sem se ves čas spraševal, ali sem pravi za tako razlago in moraliziranje. A počakajte, saj je bil tudi sv. Jožef le tesar brez pedagoške diplome, pa je vseeno sprejel Božjo voljo skrbi in vzgoje Božjega sina Jezusa Kristusa.

Želim vam doživet postni čas in veselo Alelujo!

MALI BOBER ŠTEF

SE JE V ČUDOVITEM POMLADNEM DNEVU S SESTRICAMA IGRAL V BLIŽNJEM . TEKALI SO NAOKROG, SE SKRIVALI IN IZPOPOLNJEVALI SVOJE SKAVTSKE VEŠČINE: VEZALI SO IN ISKALI . KO JE BIL ČAS ZA KOSILO, SO ZAKURILI . KER JE KURJENJE OGNJA RESNA STVAR, JE ŠTEF KOT IZKUŠEN SKAVT POUČIL SESTRICI, KAKO ZAKURITI OGENJ: »OGNJIŠČE MORAMO PRIPRAVITI OB ROBU GOZDA, NE NA SREDI JASE, SAJ JE TAM MANJ . VEČ KOT 3 METRE NAD OGNJEM IN OKOLI NJEGA NE SME BITI NOBENE , KI BI SE LAHKO VNELA. POL METRA OKROG OGNJIŠČA PA MORAMO OKOLICO SE POSEBEJ POČISTITI IN OGNJIŠČE OBLOŽITI S .« POTEM PA SE JE SPOMNIL: »SAJ RES! NAJPOMEMBNEJE OD VSEGA PA JE, DA IMAMO , S KATERO BOMO NA KONCU VARNO POGASILI !«

EMA IN ELI STA KAR SRKALI NOVO ZNANJE. KER SO BILI LAČNI, SO POHITELI Z DELOM IN KOT BI MIGNIL, STA BILA IN OGNJIŠČE POSTAVLJENA. ŠTEF JE BIL NA SESTRICI TAKO PONOSEN, DA JIMA JE DOVOLIL, DA GA ONIDVE PRIŽGETA. DAL JIMA JE IN ŠŠSSSS, PLAMEN JE OŽIVEL.

MAMA JIM JE ZA NA POT PRIPRAVILA NEKAJ IN KRUHA, KI SO JIH NATAKNILI NA OŠILJENO LESKOVO PALICO IN POPEKLI V ČUDOVITI ŽERJAVICI, KI JE NASTAJALA IZ BUKOVIH .

BIL JE ZARES ČUDOVIT DAN!

POPOLDNE SE JE PREVESILO PROTI VEČERU, ZATO SO ZAČELI POSPRAVLJATI ZA SEBOJ. »KOT DA NAS NIKOLI NE BI BILO TUKAJ!« JE PONOSNO ZAKLICALA ELI, KO SE JE OZRLA ČEZ RAMO. »IN TAKO JE PRAV,« JO JE POTREPLJAL . »BILI SMO GOSTJE V , KI NAS JE LEPO SPREJEL. SPOŠTOVATI GA MORAMO IN OHRANJATI ČISTEGA. KAJ PA BI BILO, ČE BI VSAK PUSTIL ZA SABO SMETI!«

NALOGA:

ZAPIŠI PET STVARI, NA KATERE MORAŠ BITI POZOREN, PREDEN ZAČNEŠ KURITI OGENJ! POMAGAJ SI Z NASVETI, KI JIH JE DAL BOBER ŠTEF SVOJIMA SESTRICAMA.

VIZIJA ZSKSS 2021–2030

ZSKSS je vzgojna organizacija, ki vsakemu članu omogoča osebno napredovanje znotraj skupnosti ter oblikuje zdravo okolje za pristno izkušnjo skavtstva čim večjemu številu otrok in mladih.

Skavtinje in skavti krojimo družbo s služenjem in vključevanjem vanjo.

Ali poznaš živali iz džungle?

SIVI VOLK - *Canis lupus*

Na kakšno žival pomisliš, ko slišiš za volka? Bi se ga bal/-a, če bi ga srečal/-a v naravi? Če pobrskamo po pravljicah, se nam verjetno izriše grozljiva podoba: *»… in nenadoma se ji je približal hudobni volk, da bi jo raztrgal z ostrimi zobmi.«* Ali volk res napade vsako žival ali človeka, ki mu prekriža pot? Volčiči in volkuljice najbrž že veste, da ni ravno tako. Beri dalje, da izveš še marsikaj …

Piše: Tinkara Požar, Zanesljiva kengurujka, Nova Gorica 1
Fotografije: Eva Blue, Matej Vranič, Carnivora Dinarica, Lovska zveza Slovenije

Volk je največji predstavnik iz družine psov in prednik udomačenega psa. Volčji gobec je koničast, oči poševne in ušesa precej velika in pokončna. V zimski dlaki je volčji kožuh sivkast, čez leto bolj rumeno rjav. Volčji samci so lahko za tretjino večji od samic. Volk ima dolge noge ter je dober in vztrajen tekač. Na zadnjih stopalih ima štiri prste, na sprednjih pa pet, vendar se palec sprednjih šap pri hoji ne dotika tal. Krempljev ne more potegniti v šapo, zato so v stopinjah dobro vidni.

Način življenja in življenjski prostor

V življenju volkov je najpomembnejša družina - trop. Glavno vlogo v tropu imata vodilni samec in samica, ostali člani so običajno vsi njuni potomci iz več generacij. V leglu je največkrat 5–8 mladičev, skoraj polovica pa jih pogine v prvem letu življenja. Mladiči ostanejo v tropu staršev od enega do treh let. Volkovi so izrazito teritorialne živali, kar pomeni, da območje, na katerem živijo, branijo pred vsiljivci – drugimi volkovi. Ko mlad volk zapusti trop, se odpravi iskat nezasedeno območje, na katerem si poskuša ustvariti lastno družino. S tuljenjem preveri, ali se lahko tu naseli: če odziva ni, je kraj prost, če pa sliši tulež drugega volka, mu ta sporoča: »Tukaj je moje ozemlje, pojdi drugam!«

Vprašanje za volčiče in volkuljice:
Katere volkove iz Knjige o džungli poznaš?

Prehrana in način plenjenja

Volk lahko naenkrat zaužije do 10 kg hrane, prav tako pa lahko dolgo zdrži brez nje. Je mesojed in vrhovni plenilec. Pleni najpogosteje jelenjad, redkeje srnjad, priložnostno se

hrani tudi z mrhovino ali pleni domače živali. Velike parkljarje izčrpa v dolgem pregonu in na ta način ujame predvsem slabotne ali bolne živali, saj je te lažje uloviti. Posledično ugodno vpliva na populacije plena, v katerih ostajajo močnejše in bolj zdrave živali. Te imajo dobro genetsko zasnovo, kar pomeni, da bo imela tudi večina njihovih potomcev enake dobre lastnosti.

Ali je volk človeku nevaren?

V Sloveniji še nikoli ni bilo znanega primera, da bi volk napadel človeka, kar ni presenetljivo, saj se volk človeka boji in se mu bo vedno poskušal izogniti. Drugače bi lahko bilo le v primeru, ko volk boleha za npr. steklino, in takrat izgubi strah. Ugriz steklega volka pa je nevaren, zato se je pred divjimi živalmi, ki ne kažejo strahu pred ljudmi, treba umakniti.

Kaj pa ovce? V pravljicah so hudobni volkovi strah in trepet …

Včasih slišimo o napadu volkov na drobnico (ovce ali koze), zato mnogi želijo zmanjšati število volkov ali jih celo iztrebiti. Vendar izkušnje kažejo, da zmerni odstrel ni učinkovit ukrep za zmanjšanje škode na čredah drobnice, ampak je bolj pomembno dobro varovanje živine z varnimi ogradami in izurjenimi pastirskimi psi. Nepremišljen odstrel volkov lahko v nekaterih primerih plenjenje domačih živali celo poveča. Volkovi številčnost svoje vrste že sami zelo dobro uravnavajo s tem, da na izbranem območju ne živi več kot en trop. Za omejeno število volkov iz tropa je tako večinoma vedno na voljo dovolj plena (jelenjadi ali srnjadi). Vendar je za

lov na divjad potrebno nekaj spretnosti in izkušenj, ki jih mlajši volkovi pridobijo z vajo in posnemanjem lovnih tehnik vodilnih volkov. Če vodilni par ne preživi, na primer zaradi odstrela ali povoza, trop razpade, mlajši volkovi pa se poskušajo znajti sami in se lotijo lažjega plena – drobnice.

Pomen

Ohranitev volka ima za naravo in človeka več pomenov. Ker volk zaseda položaj na vrhu prehranjevalnega spleta, neposredno uravnava populacije svojega plena, posredno pa vpliva na rastlinske vrste z »jedilnika« jelenjadi in srnjadi, ter na druge manjše plenilce. Poleg tega zagotavlja hrano za mrhovinarje, saj uplenjene živali ne pojé do konca, ostanki pa so dobrodošli vir hrane medvedom, lisicam, kunam, krokarjem in mnogim vrstam nevretenčarjev. Volkovom pravimo tudi »krovna vrsta«, saj varstvo volkov ugodno vpliva na številne druge živalske in rastlinske vrste. Volk namreč uporablja velika območja, zato ohranjanje njegovega življenjskega prostora omogoča sočasno ohranjanje drugih vrst, ki so prav tako pomembne za uravnoteženo delovanje ekosistema. Populacija volkov, ki za preživetje potrebuje velika neposeljena območja, je tako dokaz dobro ohranjene gozdne narave v Sloveniji.

Raziskovanje volkov in zgodba volka Slavca

Če želimo živalsko vrsto uspešno varovati, jo moramo čim bolje poznati. Eden od novih načinov zbiranja podatkov o volkovih je sledenje gibanja. Biologi kakšnega volka ujamejo in mu namestijo ovratnico, ki preko satelitskega signala (GPS) zaznava lokacije in jih preko SMS sporočil pošilja raziskovalcem. Med leti 2010 in 2013 je v Sloveniji potekal projekt SloWolf z namenom varstva volkov, v okviru katerega so raziskovalci nekaj volkov opremili s telemetričnimi ovratnicami. Najbolj znana je zgodba volka Slavca, ki so ga spremljali od namestitve ovratnice v juliju 2011 na območju pod Slavnikom, kjer je živel kot mladič v tropu, ki so ga raziskovalci poimenovali Slavnik. Slavc se je pri starosti okrog dveh let osamosvojil in podal na dolgo pot iskanja lastnega teritorija in svoje samice. Prečkal je Karavanke, šel do Celovca in bližino Salzburga, nato čez Cortino d'Ampezzo proti jugu v Italijo, mimo Verone v nacionalni park Lessinia. Tam je srečal italijansko volkuljo Julijo, s katero sta v naslednjih letih imela več legel mladičev in tako ustanovila trop na območju, kjer že vsaj sto let ni bilo volkov. Leta 2015 je njun trop štel že 18 volkov. Zanimivo pri tem je tudi, da sta tako Slavc kot Julija prehodila dolgo razdaljo in tako povezala dve populaciji, ki sta bili več kot sto let povsem ločeni: dinarsko-balkanska in apeninska.

stopalo

Slovarček pojmov:

- **teritorij**
  življenjski prostor, ki ga živali zasedajo, označijo in branijo
- **vrhovni plenilec**
  živalska vrsta na vrhu prehranjevalnega spleta
- **populacija**
  večja skupina živali (ali drugih organizmov) iste vrste, ki sočasno živi na istem širšem območju
- **parkljarji ali sodoprsti kopitarji**
  jelenjad, srnjad, divji prašiči …
- **nevretenčarji**
  manjše živali, ki niso sesalci, plazilci, dvoživke, ptice ali ribe
- **telemetrija**
  tehnologija, ki omogoča meritve na daljavo

sled

stopinja

Ali veš?

- Trop lahko šteje od 2 do 20 volkov, najpogosteje pa od 5 do 8.
- S telesno držo volk kaže na svoje razpoloženje in položaj v tropu.
- Pri iskanju hrane lahko volkovi naenkrat prepotujejo 40–70 km, znan je celo primer, ko so v eni noči prehodili razdaljo 160 km.
- Volkulja je breja 62–64 dni, mladiči so ob rojstvu slepi. Spregledajo po 10–14 dneh.

Nič več kavč krompirji!

Letošnja zima res ni bila preveč spodbudna za gibanje. Sploh, če si tip človeka, ki za ukvarjanje s športom potrebuje veliko motivacije in dobre družbe. V času nastajanja tega članka, skavtska srečanja še zmeraj potekajo na daljavo, zato je tukaj šest idej, kako jih razgibati – preko zabave in v dobri družbi. Seveda lahko vse ideje priredimo tudi za uporabo v živo!

Piše: Izzivaj Uživaj

Pot preživetja

V času med dvema srečanjema, naj vsak član veje doma pripravi pot preživetja. Pomaga si lahko s pohištvom, blazinami, vrvjo, žogo – karkoli najde doma, velja! Naj vas vodi domišljija. Potem naj organizira tekmovanje za celo družino in meri, kdo od članov se najhitreje prebije od štarta do cilja. Poligon naj fotografira ali posname, da si boste lahko na naslednjem srečanju pokazali, kakšne gibalne izzive ste si postavili in kdo jih je opravil najbolje.

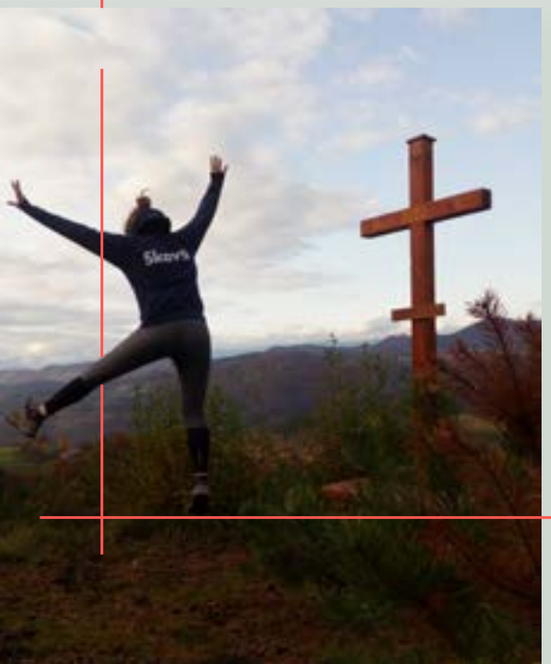

Štafeta

Klan Brokoli, iz Litije 1, je med prvo karanteno izvedel pohod na okoliške hribe in sicer na malo drugačen način, saj se je na pot vsak odpravil sam. Kako? Ko prejmeš nominacijo, imaš 36 ur časa, da se odpraviš na pot, osvojiš cilj, pošlješ svojo sliko v skupino in nominiraš naslednjega. Izziv lahko tudi prilagodite tako, da skupaj nabirate določeno število višinskih metrov, morda ponesete štafeto med najbolj oddaljenima članoma skupine ali pa tekmujete, kdo v skupini bo nabral več kilometrov, ur, višine, zraka – zunaj!

Foto: veselje ob osvojenem vrhu, Klan Litija 1

Kocka, ki ne more biti pri miru

Ta ideja je zelo vsestranska, saj jo lahko uporabite kot uvodno aktivnost, za vmesni dvig energije ali pa jo razpotegnete čez celotno srečanje. Pripravite seznam vaj, ki jih označujejo številke od 1 do 6, primer najdete na sliki. Mečite (virtualno) kocko in skupaj naredite izbrano vajo. Število ponovitev lahko določite vnaprej, lahko pa prvi met kocke predstavlja vajo, drugi pa število ponovitev. Aktivnost lahko vključite v vsako srečanje, vaje pa menjate.

Džungla je velika in polna življenja

V džungli je veliko živali, poznaš vse? Na začetku voditelji pokažejo, kako se gibljejo posamezne živali in volčiči jih posnemajo. Nato voditelji sproti narekujejo, katera žival je na vrsti, otroci pa se gibajo po prostoru, kot določena žival. Ideje za živali: kenguru, kokoš, ptič, pingvin, mačka, kača, konj, rakovica, želva, srna, morska zvezda …

Seveda je aktivnost primerna (in zabavna) tudi za vse ostale veje!

Zaplešimo skupaj!

Najbolj plesno nadarjeni člani skupine sestavijo koreografijo na priljubljeno pesem (skavtsko, kakopak, lahko tudi z radia). Nato na vsakem srečanju pokažejo del koreografije še ostalim članom, dokler se ne vsi naučijo celotnega plesa. Lahko se posnamete (ne pozabite posnetka deliti tudi z nami) ali pa počakate na skupno druženje, kjer boste ples odplesali za jutranjo telovadbo ali pa ob večernem ognju.

Foto: Krdelo Krško 1

Lov na zaklad

Dobri, stari lov na zaklad je vedno fina ideja! Voditelji postavite pot in člani se lahko sami odpravijo na lov, ko imajo med tednom čas. Ena izmed možnosti, ki so si jo zamislili v stegu Ljubljana 3 pa je, da zaklad vsi lovijo istočasno, med tem pa se skrivajo drug pred drugim. Bistvo igre je v tem, da se ne smejo družiti med seboj, ampak morajo hoditi vsak zase. Če koga med potjo opazijo oz. izsledijo, ga lahko fotografirajo. Cilj je, da si čim manjkrat opažen oz. fotografiran. Lov na zaklad lahko spremenite v fotolov, na točke nastavite hrano, ki jo morajo člani uporabiti pri kuhanju kosila, kot točke izberete hiše otrok in dodate navodilo, da drug drugemu v nabiralniku pustijo prijazno sporočilce …

Foto: pustna fotoorientacija na Zoomovanju, VV Domžale 1

Prihajajo vse daljši in toplejši dnevi, ki nas bodo vabili, da

se odpravimo ven – z veseljem se odzovimo vabilu! Če boste na srečanjih uporabili katero izmed aktivnosti ali si izmislili svojo, delite utrinke z nami in jih označite s ključniki **#izzivajuživaj #zdravkoskavt #skavtjezdrav**.

IZZIVAJ UŽIVAJ! DOBER TEK Slovenija Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE Skavti

Vstani in pojdi po poti osebne rasti

Nova knjižica za člane te bo spodbudila k osebni rasti, k razmišljanju in čutenju, spoznavanju sebe in svojega notranjega sveta ter te naučila praktičnih vaj, ki ti bodo prišle prav v različnih situacijah. Navdihnila te bo z zgodbicami in te popeljala v domišljijski svet tvoje prihodnosti.

Piše: Delovna skupina za pripravo knjižice Vstani in pojdi
Ilustrira:Jerneja Srebot, Postojna 1

V osnovi jo gradijo vaje, pomemben del sestavljajo drobci teorije, kot znanje, ki daje moč, saj več kot vemo, lažje si razložimo številna občutja, reakcije, lažje sprejmemo sami sebe in bolj uspešni smo pri načrtovanju.

Na celotni poti skozi gradivo te spremljajo različna literarna dela in duhovne spodbude. Besedilo je opremljeno s črno-belimi ilustracijami, ki lahko služijo kot pobarvanke.

Naloge v knjižici so sestavljene tako, da starostna omejitev načeloma ni določena. Namenjena je vsem otrokom in mladostnikom, kot tudi njihovim voditeljem in staršem.

Duševno zdravje je le eden od vidikov zdravja, ki predstavlja tako vrednoto vzgajanja, kot tudi eno od področij vsebin vzgajanja v ZSKSS.

V času epidemije smo z željo, da bi podprli voditelje in člane vzpostavili portal nisi.sam: https://skavt-kako.si/, kjer so zbrane koristne informacije s področja duševnega zdravja in premagovanja stisk v aktualnem času.

Pri vsaki vaji lahko vsak posameznik najde nekaj zase. To, na primer, voditelju daje vpogled v lastno doživljanje, poglobljeno poznavanje pa omogoča, da bo bolj pripravljen za delo v skupini.

Voditelja že Baden Powell opiše z besedami "starejšega brata", s čimer izpostavi najpomembnejši kvaliteti, s katerima voditelj vstopa v odnos s članom. Z njim si deli izkušnjo skavtstva ter mu je hkrati zgled in opora. Voditelj prepoznava potrebe članov in tako načrtuje primerne aktivnosti. Knjižica odpira nove možnosti, nove poti za osebno napredovanje in osebno spremljanje.

Knjižica je sestavljena tako, da jo otrok, starosti primerno (nepismeni npr. bodo potrebovali pomoč pri branju in zapisovanju) lahko rešuje sam. Možno je tudi delo v skupini. Čisto vsako nalogo pa se da, z malo domišljije in na podlagi potreb, ki jih voditelj zazna, razširiti v kompleksnejši program.

Knjižico sestavljajo štiri poglavja.

V prvem, z naslovom Vse to sem jaz, gradimo pozitivno samopodobo. Otrok in mladostnik spoznavata samega sebe.

V drugem delu vstopimo v svet čustev, občutij, našega emocionalnega doživljanja. Spoznavamo sami sebe v oziru čustvovanja, se učimo ubesediti svoje počutje, spremljamo svoje čustvene odzive, se učimo o pomenu čustev.

Tretji del spodbuja k razmisleku o prihodnosti in odpira dimenzijo časa, ki prihaja. Vzgaja v spoznaju, da ne živimo le za danes, pač pa z današnjimi odločitvami ustvarjamo pogoje za naše delovanje nekoč v prihodnosti.

Zadnji del predstavlja zbirko pripomočkov, ki jih lahko uporabimo v različnih stresnih okoliščinah ali za lažje osredotočanje, vsak dan. Velik del opisanih vaj je osnovan na spoznanjih različnih psihoterapevtskih teorij, učinkovitost uporabe pa potrjena v kliničnih raziskavah. Pod posameznimi vajami so navedeni relevantni viri, s čimer je voditelju ali staršu ponujena možnost dodatnega branja.

Knjižico bodo brezplačno prejeli vsi aktivni člani in voditelji v združenju.

Kaj so skavtska ognjišča?

Novembra 2019 je v strukturi Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov prišlo do spremembe, nekdanje tri regije so se namreč prelevile v devet ognjišč. Skavtska ognjišča so tako relativno nov izraz v skavtskem besednjaku, zato jih bomo v tem članku nekoliko bolje spoznali, da bomo sploh vedeli, o čem je govora.

Piše: Elektra Korošec, Zmedena papiga, Cerknica 1

steg < ognjišče < Združenje (ZSKSS)

Skavtsko ognjišče je glavni vezni člen med stegom (lokalna enota) in državno ravnjo skavtskega Združenja – so kot nekakšen povezovalni element stegov iz istega območja.

Njihova naloga je zaenkrat precej socialna, spodbujanje aktivnosti in srečanj med stegi znotraj ognjiščnih okvirov, krepitev skavtskega duha in širjenje skavtskih idej, usklajevanje dela, pomoč in sprejemanje različnih pobud med stegi, spremljanje delovanja stegov ipd.

Kako pa so ognjišča razporejena in kakšna imena so si nadela?

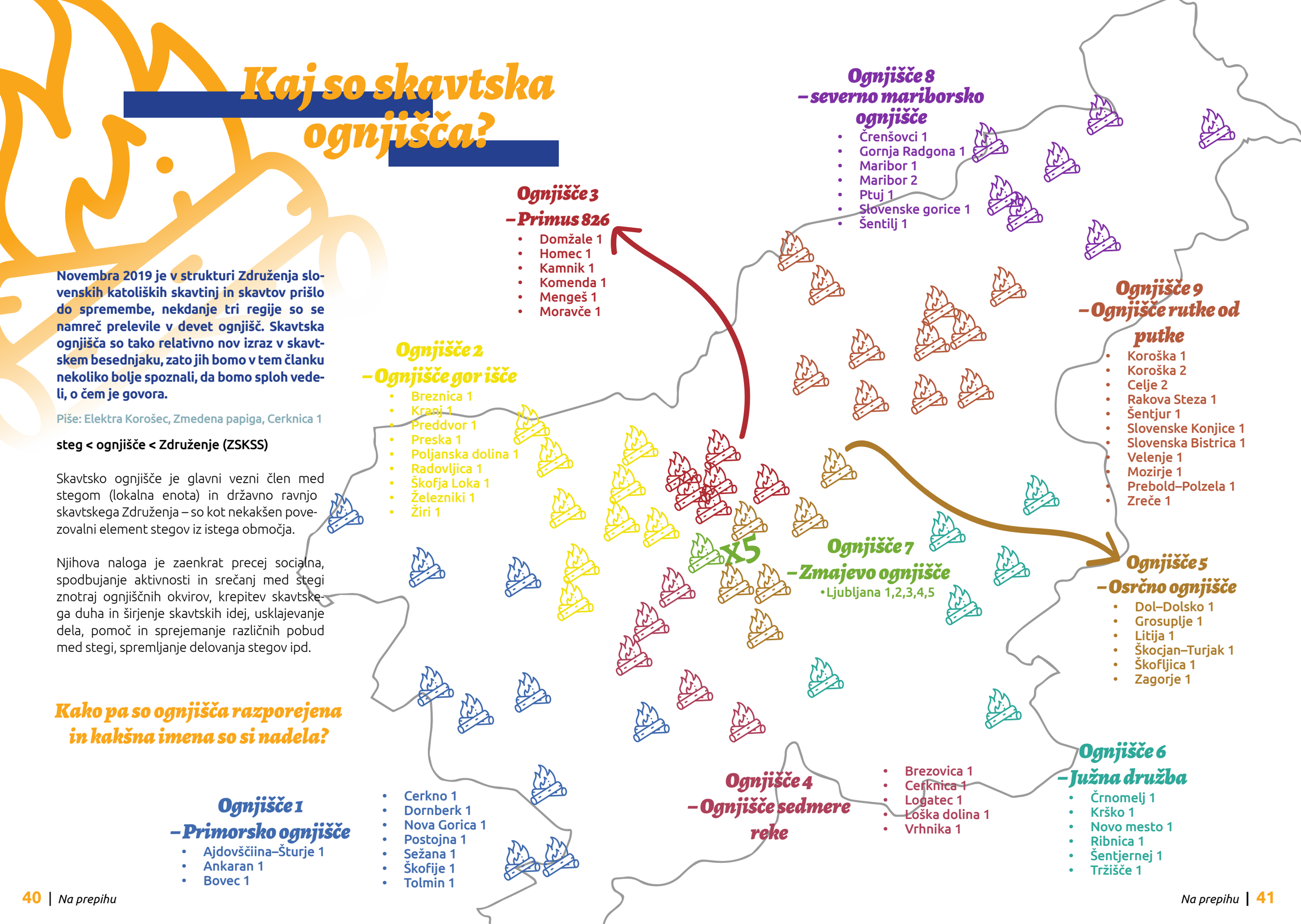

Ognjišče 1 – Primorsko ognjišče
- Ajdovščiina–Šturje 1
- Ankaran 1
- Bovec 1
- Cerkno 1
- Dornberk 1
- Nova Gorica 1
- Postojna 1
- Sežana 1
- Škofije 1
- Tolmin 1

Ognjišče 2 – Ognjišče gor išče
- Breznica 1
- Kranj 1
- Preddvor 1
- Preska 1
- Poljanska dolina 1
- Radovljica 1
- Škofja Loka 1
- Železniki 1
- Žiri 1

Ognjišče 3 – Primus 826
- Domžale 1
- Homec 1
- Kamnik 1
- Komenda 1
- Mengeš 1
- Moravče 1

Ognjišče 4 – Ognjišče sedmere reke
- Brezovica 1
- Cerknica 1
- Logatec 1
- Loška dolina 1
- Vrhnika 1

Ognjišče 5 – Osrčno ognjišče
- Dol–Dolsko 1
- Grosuplje 1
- Litija 1
- Škocjan–Turjak 1
- Škofljica 1
- Zagorje 1

Ognjišče 6 – Južna družba
- Črnomelj 1
- Krško 1
- Novo mesto 1
- Ribnica 1
- Šentjernej 1
- Tržišče 1

Ognjišče 7 – Zmajevo ognjišče
- Ljubljana 1,2,3,4,5

Ognjišče 8 – severno mariborsko ognjišče
- Črenšovci 1
- Gornja Radgona 1
- Maribor 1
- Maribor 2
- Ptuj 1
- Slovenske gorice 1
- Šentilj 1

Ognjišče 9 – Ognjišče rutke od putke
- Koroška 1
- Koroška 2
- Celje 2
- Rakova Steza 1
- Šentjur 1
- Slovenske Konjice 1
- Slovenska Bistrica 1
- Velenje 1
- Mozirje 1
- Prebold–Polzela 1
- Zreče 1

Obnovimo našo Zemljo

Že več kot 50 let 22. aprila obeležujemo dan Zemlje, letos pod geslom »Obnovimo našo Zemljo«. Ampak čemu je potrebno obnoviti našo Zemljo? In kako?

Piše: Jerneja Rovtar, Odbeata lisica, Ljubljana 4, trop SOV
Foto: Nikola Jovanović

Vsi smo že slišali, da se dogajajo podnebne spremembe, da se širijo puščave, izginjajo živalske in rastlinske vrste in da bo človeštvo uničilo Zemljo. Ni dovolj, da le blažimo posledice našega posega v naravo ali pa da se prilagodimo nanje. Znanstveniki in politiki po celem svetu raziskujejo naravne procese in zelene tehnologije, s katerimi bi lahko obnovili gozdove in druge ekosisteme, obnovili tla in populacije divjih živali, izboljšali kmetijstvo in iz oceanov odstranili morja odpadne plastike.

Kako lahko najučinkoviteje obnovimo naš planet?

Tako, da obnovimo ekosisteme. Ekosistemi so naravni sistemi, v katerih se prepletajo živi organizmi z neživim delom narave. Na primer gozd, kjer se prepletajo živali, rastline in glive v njem, hkrati pa tudi skale, kamni, prst na tleh, voda… vse to sestavlja gozdni ekosistem. Drugi ekosistemi so na primer še ocean, gore, travnik, sadovnjak, jezero, reka…

Ekosistemi podpirajo življenje rastlin, živali, gliv, bakterij ter tudi človeka. Za zdrav in pravilno delujoč ekosistem so potrebna zdrava tla ter velika raznolikost živih bitij oz. bogata biodiverziteta.

Zdrava tla, ta nepogrešljiva sestavina ekosistemov, lahko izumrejo, tako kot živali in rastline. To imenujemo dezertifikacija ali širjenje puščav. Tak ekosistem je obsojen na propad. Tlom škodujejo različni kmetijski postopki, monokulture (sajenje le ene rastline na ogromnem področju), umetna gnojila in zatiralci plevela, zbitost tal, invazivne rastline, nenormalno močni nalivi dežja in poplave, nepravilno namakanje, izsekavanje gozda… Tla niso samo »zemlja«, temveč tudi na milijone malih organizmov, ki živijo tam: bakterije, glive, gliste, deževniki, žuželke, tudi krti in drugi, ki igrajo pomembno vlogo v ohranjanju zdravih tal in s tem podpirajo ekosistem.

Če v naravi pocukamo za eno samo živo bitje, ugotovimo, da je povezano s celim svetom. Vsa živa bitja potrebujejo druga živa bitja na tak ali drugačen način, čeprav povezava ni vedno jasna. Volk je na primer plenilec srn in jelenov, vpliva pa tudi na število in velikost bukovih dreves v gozdu, saj srne jedo poganjke in liste bukovih dreves. Če je srn manj, bo lahko zraslo več dreves in bodo ta višja, nanje pa se lahko naseli več ptic in žuželk.

> ***Več vrst rastlin, živali ali drugih živih bitij, pomeni večjo biodiverziteto in bolj zdrav ekosistem, bolj zdrav ekosistem pa lahko podpira večje število različnih vrst. V naravi je vse povezano.***

Smisel biodiverzitete je v raznolikosti živih bitij na določenem območju. Več vrst rastlin, živali ali drugih živih bitij, ki jih najdemo na določenem območju, pomeni večjo biodiverziteto in bolj zdrav ekosistem, bolj zdrav ekosistem pa lahko podpira večje število različnih vrst. V naravi je vse povezano.

Tu si lahko odgovorimo tudi na vprašanje o izumiranju rastlin in živali ter zakaj je to treba ustaviti in preprečiti. Verjetno ste že slišali za zadnjega samca severnega belega nosoroga z imenom Sudan, ki so ga v Keniji dan in noč stražili oboroženi vojaki? Bil je poslednji samec te vrste, poleg še dveh mladih samic. Vse ostale so iztrebili divji lovci zaradi njihovih dragocenih rogov. Sudan je pred tremi leti poginil in tako ni več možnosti, da bi ta vrsta ponovno zaživela. Ko bosta poginili še ti dve samici, severnega belega nosoroga ne bo več. Nikoli več. Nikjer na svetu. Če bi poginili danes, bi

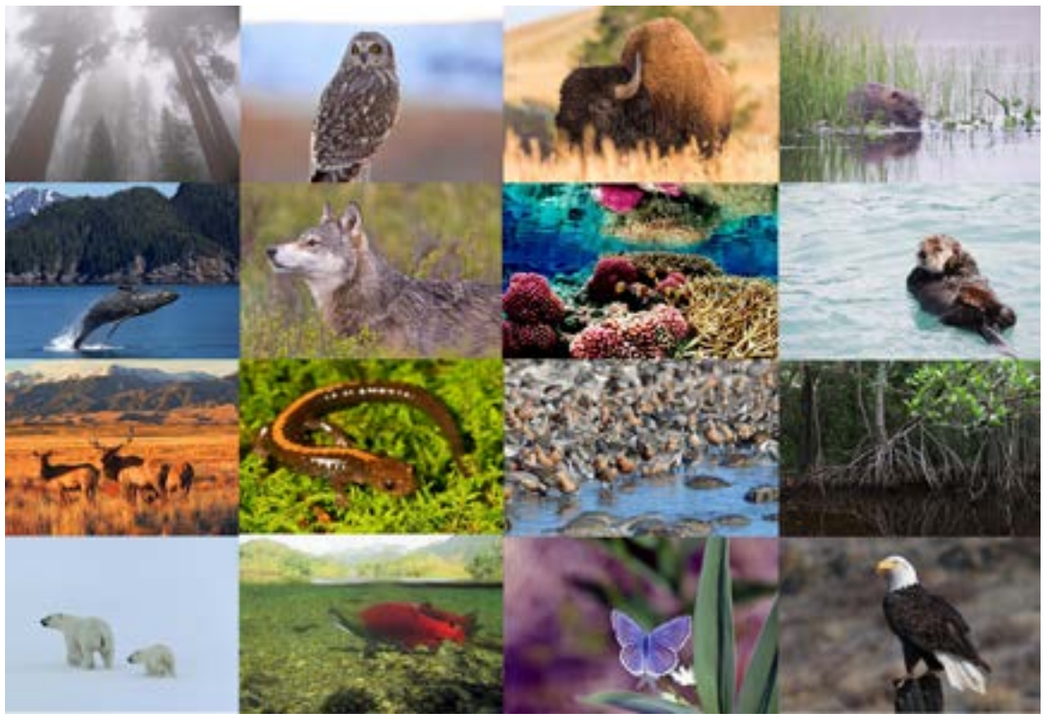

se svet podrl? Zakaj so tega nosoroga stražili s puškami, nadzorovali z droni in ostalo vojaško tehniko? Bo narava zaradi nekaj nosorogov manj drugačna? Mogoče ne takoj. Je pa dober pokazatelj tega, kaj se zgodi, če se divji lov na nosoroge zaradi njihovih rogov ne ustavi in bo izginilo še več že tako ogroženih posameznih nosorogov ali celo vrst. To sproži tako imenovan »domino efekt« - izumrtje neke vrste spremeni možnosti za obstoj druge in tako dalje. Ko človek zmanjšuje populacijo neke vrste, žaga vejo, na kateri sedi sam. Izumiranje vrst je sicer naraven pojav in se dogaja odkar poznamo življenje na Zemlji, vendar če je zanj odgovoren človek, to ni več naraven pojav. Trenutno naj bi bila hitrost izumiranja vrst kar 100 – 1000-krat hitrejša od naravne.

Čemu je treba obnoviti ekosisteme? Kaj imamo od njih?

Dajejo nam čisto pitno vodo, čistijo naš zrak, ki ga dihamo, vzdržujejo naša tla, dajejo nam hrano, saj je sami ne moremo proizvesti, omogočajo kroženje snovi v naravi, uravnavajo podnebje in vreme. Poleg tega pa zagotavljajo tudi gradbeni material, kurivo, surovine za zdravila, so temelj vsake civilizacije in vzdržujejo našo ekonomijo.

Življenje je možno le na tretjem kamnu od Sonca, na naši Zemlji. In ekosistemi to življenje omogočajo. Tudi življenje tebe in mene.

Kaj lahko storimo, kako lahko pomagamo?

Tako, da začnemo pri sebi. V tropu za skavtsko okoljsko vzgojo smo pripravili nekaj podvigov, s katerimi bomo pomagali obnoviti in ohraniti našo Zemljo. Spodbude za te podvige boš dobil v tednih med veliko nočjo in dnevom Zemlje. Kdaj je že to? Aja, aprila!

Če hočeš spremeniti svet, začni vsak dan z opravljeno nalogo. Na primer, da med umivanjem zob zapreš vodo ali pa vržeš smeti v pravi koš. **Poskusi pustiti svet za spoznanje boljši (in lepši) kot si ga prejel.**

ALI VEŠ?

MEDVED

Rjavi medvedi, ki živijo tudi v slovenskih gozdovih, zrastejo do velikosti 2,5 metra in tehtajo do 400 kg, vendar pa so njihovi novorojeni mladiči zelo majhni. Tehtajo le okoli 400 gramov, so slepi, nimajo zob in imajo zelo malo dlake. Popolnoma so odvisni od svoje matere, še posebej od njenega mleka.

POMLADANSKI ŽAFRAN proti JESENSKEMU PODLESKU

Ti dve rastlini sta si zelo podobni, vendar pa je ena od njiju zelo strupena. To je jesenski podlesek, ki vsebuje nevaren strup kolhicin. K sreči pa cveti jeseni in ga s pomladanskim žafranom, ki cveti spomladi, v naravi ne moremo zamešati.

ŠČURKI

Si vedel, da ščurki lahko brez glave preživijo cel teden? Imajo odprt krvožilni sistem in dihajo skozi posebne luknjice, zračnice, na zadku in tako ne potrebujejo ust ali glave za dihanje. Poginejo zato, ker brez ust ne morejo piti vode, tako da na koncu poginejo od žeje.

POSTAVLJAMO

skavtsko hišo

Za več informacij o skavtski hiši obišči:
hisa.skavt.net

hvala!

Del dohodnine, ki jo bomo porabili za svoje delovanje, nam lahko namenite na dva načina:

spletno

Preko portalov e-davki.durs.si ali e-uprava.gov.si.

po pošti

Izpolnite priloženi obrazec in ga oddate na pošti.

Prosimo, najprej prepognite tukaj. Hvala.

Prosimo, da nazadnje prepognete tukaj in zalepite odprte stranice z lepilnim trakom. Hvala.

Poštnina plačana po pogodbi št.: 903/1/s

ZSKSS
Ulica Janeza Pavla II. 13
1000 Ljubljana

Podatki o davčnem zavezancu:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA
za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca	Odstotek (%)
Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov	2 6 6 1 1 0 6 6	1 %

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

Skavti 30

ZAKAJ NAMENITI DOHODNINO ZA

skavtinje in skavte?

Zaupam skavtom, ker vem, da je to zdravo in pozitivno okolje za moja otroka. Podarjam del dohodnine!

-Mojca, 35 let

Všeč mi je, da moja otroka svoj prosti čas preživljata v naravi, zato skavtom podarjam del dohodnine.

-Miha, 33 let

vzgajamo
v duhu vrednot

razvijamo

spodbujamo

učimo

Planica

Piše: Lucijan Černe, Radovljica 1
Foto: Brett Jordan

Igra

Igra se začne na vrhu skakalnice, kjer vzamete zalet. Zapomnite si velikost meta, s katerim pridete na označena odrivna polja (zadnjih šest polj mostu). To je vaša skakalna hitrost. V trenutku, ko se s katerega koli odrivnega polja mostu (najboljše je seveda zadnje) odločite za skok, vzamete dve kocki in jih vržete za svoj odskok. Lahko vržete eno kocko dvakrat, potem ko ste naznanili svoj odriv. Celotna dolžina skoka je vsota hitrosti na zaletišču in odriva.

Primer

Z metom 5 ste prispeli na drugo odrivno polje mostu. Tvegate in mečete še enkrat, da bi prispeli bolj na konec mostu. Ponovno vržete 5. Ker ste vrgli preveč, ste padli preko mostu in ta skok je za vas končan.

Drugi primer: na mostu ste dobili hitrost 4. Tvegate še enkrat in dobite dvojko. Ker ste sedaj na petem polju odskočne mize, se seveda odločite za skok. Vržete 2 in 5. Seštejte torej 4 + 2 + 5 = 11. Enajsto polje doskočišča je pri 65 metrih in to je vaš rezultat. Igralci lahko mečejo po enkrat, vendar je bolj pregledno, če vsak opravi cel skok naenkrat.

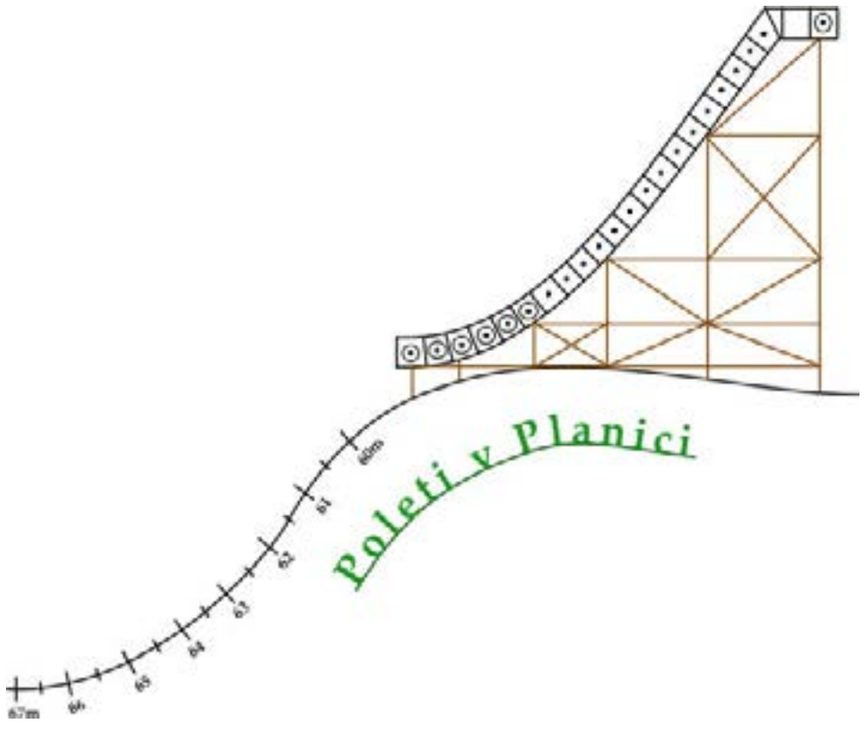

10 Tekmovalno vzdušje prek zaslonov, IV srečanje, Ljubljana 3, **foto: Urša Šega**

11 Plišasti izvidniki, IV zoom srečanje, Ankaran 1, **foto: Družabna lama**

12 Spoznavanje džungelskih prijateljev, srečanje krdela Delovnih volkov, spletna džungla, Ankaran 1, **foto: Vsestranska zebra**

13 Slavnostni izbor imena ognjišča, Ognjišče Južna družba, **foto: Patricija Gornjec**

14 Tudi če smo doma, smo lepi, domače pustno rajanje, Moravče 1, **foto: Mojca Kunavar**

15 Jungle speed!, tabor BB, Suhor, Šentjernej 1, **foto: Jana Cerinšek**

16 Fancy twist, poletni tabor IV, Maribor 1, **foto: Pia Polona Perko**

17 Glej ti toti ojgn!, poletni tabor, Maribor 1, **foto: Pia Polona Perko**

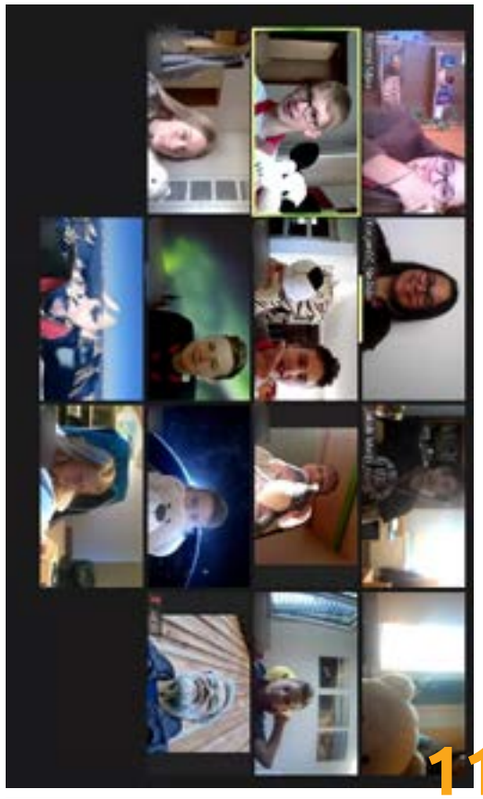
11

10

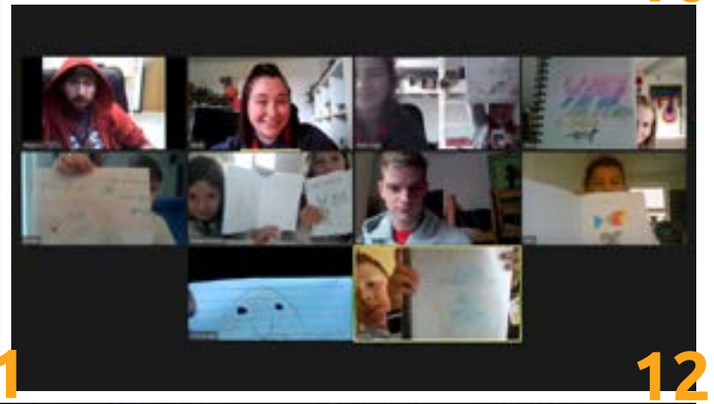
12

13

14

15

16

17

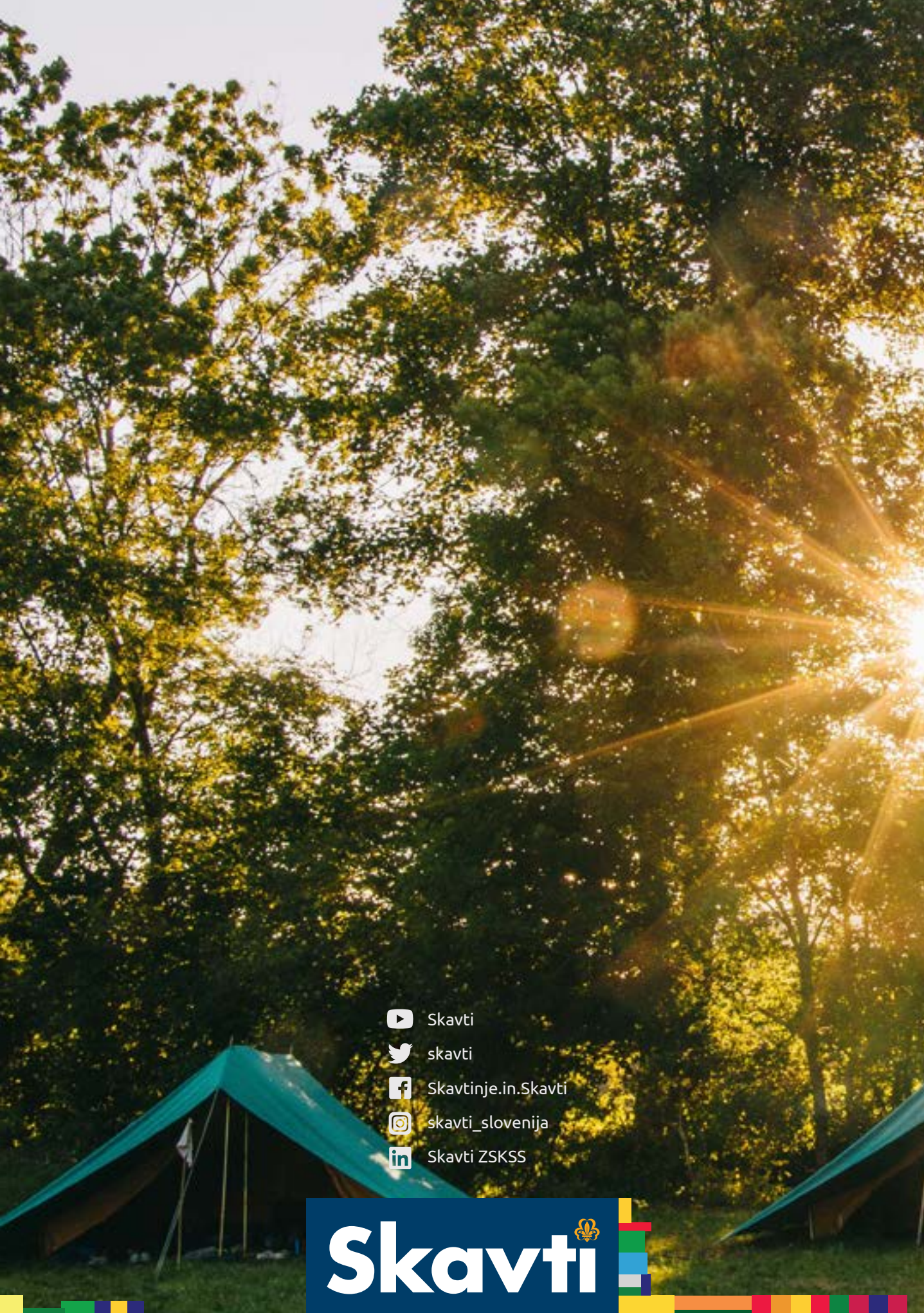

Skavti

skavti

Skavtinje.in.Skavti

skavti_slovenija

Skavti ZSKSS

Skavti